

Στις άλλες σελίδες

- ΤΟΥΡΚΙΑ
- ΠΟΛΩΝΙΑ
- ΕΡΓΑΤΙΚΑ
- ΚΙΝ/ΦΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΛΕΜΕΣΟΥ
- ΕΛΥΤΗΣ ΚΑΙ ΦΟΡΝΤ

Το «Ευρυ Μέτωπο Εθνικής Σωτηρίας»

ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΗ ΑΥΤΑΠΑΤΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΚΗ ΤΑΞΗ

Μια νέα απόπειρα για δεξιά στροφή εγκαινιάσε το Πολιτικό Γραφείο της ΕΔΕΚ με την τελευταία ανακοίνωσή-του. Κάτω από το καλόχηρο σύνθημα για ένα «ευρυ μέτωπο εθνικής σωτηρίας» γίνεται μια νέα προσπάθεια διεύρυνσης της ΕΔΕΚ προς το χώρο του κέντρου και των «μακαριακών» δυνάμεων.

Η άρνηση της ηγεσίας της ΕΔΕΚ να καθορίσει το πρόγραμμα της με κύρια βάση τα συμφέροντα της εργατικής τάξης δεν είναι ασφαλώς κάτι καινούργιο. Αντίθετα πάντοτε προσπάθησε να παρουσιάσει το κόμμα σαν κόμμα του «λαού», δηλαδή των αγροτών, των εργατών, των μικροαστών και γιατί όχι των «πατριωτών» αστών αποκλείοντας μόνο την «Ξενοδουλη οικονομική ολιγαρχία». Αυτή η προσπάθεια είχε σαν αποτέλεσμα την ασάφεια στα προγράμματα της ΕΔΕΚ για να μπορεί να καλύψει αυτό το «ευρυ» φάσμα. Ωστόσο η αδυναμία του καπιταλιστικού συστήματος να προσφέρει τη βάση για λύση του Κυπριακού οι αντιφάσεις της Κυπριακής κοινωνίας και η πίεση της αριστερας μέσα στο κόμμα έσπρωξε την ηγεσία της ΕΔΕΚ στην υιοθέτηση μιας ριζοσπαστικής πολιτικής στον κοινωνικό τομέα και σταδιακά στη φραστική τουλάχιστο απόρριψη της προοπτικής συνεργασίας με τη δεξιά.

Η αριστερή στροφή της ΕΔΕΚ έφτασε στο μέγιστο λίγο πριν τη διαμάχη με το ΑΚΕΛ όταν έλεγε ανοικτά πως «μόνο οι προοδευτικές δυνάμεις» μπορούν ν' αγωνιστούν για «σωστή λύση», στο Κυπριακό, διευκρινίζοντας εσωκομματικά πως οι «προοδευτικές δυνάμεις» είναι τα αριστερά κόμματα και πως «σωστή λύση» είναι μια σοσιαλιστική λύση.

Το ότι ακόμα και τότε διατηρήθηκε η ασάφεια στην ανοικτή τοποθέτηση της ΕΔΕΚ είναι ενδεικτικό της συνειδητής προσπάθειας ωρισμένων ηγετικών κύκλων να διατηρήσουν την δυνατότητα μιας μελλοντικής στροφής για συνεργασία με τη δεξιά.

Η πολιτική του ΑΚΕΛ πάνω στο Κυπριακό και η διαμάχη που ξέσπασε ανάμεσα στα δυο κόμματα βοήθησαν την ηγεσία της ΕΔΕΚ να εγκαταλείψει την προοπτική της συνεργασίας της αριστερας και να προχωρήσει σε διωγμούς ενάντια στην αριστερά πτέρυγα του κόμματος, με αποκορύφωμα τις αποβολές του καλοκαιριού. Για να μπορέσει η κομματική γραφειοκρατία να προετοιμάσει μια δεξιά στροφή ή να αναγκασμένη να φιμώσει κάθε αριστερή φωνή μέσα στο κόμμα, να χα-

ρακτηρίσει κάθε διαφωνία με την επίσημη γραμμή αντικομματική δράση και να χρησιμοποιήσει την απειλή για αποβολές όταν έλειπαν τα επιχειρήματα.

Φυσικά η ηγεσία της ΕΔΕΚ δεν μπορούσε να περάσει απ' ευθείας από την ενότητα των «προοδευτικών δυνάμεων» στο «ευρυ μέτωπο εθνικής σωτηρίας». Χρειαζόταν πρώτα να σπάσει το αίσθημα της βάσης για την ενότητα της αριστερας με το σύνθημα για αυτόνομη διεκδίκηση της εξουσίας: «μόνο η ΕΔΕΚ μπορεί ν' αγωνιστεί» ή «η ΕΔΕΚ θ' αναδειχθεί πρώτο κόμμα» κλπ.

Ποια είναι όμως η σημασία του συνθήματος για ένα «ευρυ μέτωπο εθνικής σωτηρίας» όπως προβάλλεται μέσα από την απόφαση του πολιτικού γραφείου; Η ίδια η απόφαση αναφέρει ότι «συμμαχίες και συνεργασίες δεν πρέπει να στηρίζονται ούτε πάνω σε στενούς κομματικούς υπολογισμούς ούτε πάνω σε καιροσκοπικά ελατήρια εν όψει εκλογών». Και πάρα κάτω: «Η συνεργασία θα πρέπει να στηρίζεται πάνω σε κοινότητα στόχων σ' ένα μίνιμουμ πρόγραμμα.

Το Σοσιαλιστικό Κόμμα ΕΔΕΚ είχε προτείνει ένα τέτοιο πρόγραμμα κι ΑΥΤΗ Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ ΑΝΟΙΧΤΗ». (Τα κεφαλαία στο πρωτότυπο).

Είναι γνωστό πως η πρόταση της ΕΔΕΚ για μίνιμουμ πρόγραμμα έγινε προς το ΑΚΕΛ και το ΔΗΚΟ. Η βιαστικότητα της επίθεσης ενάντια στα δυο αυτά κόμματα που γίνεται αλλοιώς στην απόφαση δείχνει πως η πρόταση ΔΕΝ παραμένει ανοικτή γι αυτά. Αν λάβει κανένας υπ όψη πως το ΑΚΕΛ ελέγχει την συντριπτική πλειοψηφία της εργατικής τάξης και το γεγονός ότι δεν γίνεται καμμία σοβαρή προσπάθεια από την ΕΔΕΚ για αμφισβήτηση αυτού του ελέγχου γίνεται φανερό πως η προσφορά συνεργασίας γίνεται προς ανοργάνωτες βασικά δυνάμεις και απογοητευμένες αποσκιρτήσεις από το διαλυόμενο ΔΗΚΟ. Με απλά λόγια επιδιώκεται συνεργασία με καιροσκοπούς μικροαστους πολιτικούς.

Αυτή η προσπάθεια δεν φαίνεται να έχει σοβαρή επιτυχία και η ΕΔΕΚ ίσως τελικά ν' αναγκαστεί να

κατεβεί μόνη-της στις εκλογές. Στο μεταξύ όμως θα έχει αποπλιστεί ιδεολογικά σε μεγάλο βαθμό δεν θα μπορέσει να πετύχει το μέγιστο των δυνατοτήτων της. Αν η ΕΔΕΚ κέρδιζε υποστήριξη είναι για τις αγωνιστικές της θέσεις και όχι γιατί προσαρμόστηκε με μικροαστικές φιλοδοξίες. Η προσαρμογή της θα μειώσει παρα να αυξήσει τη δύναμή-της.

Αλλά κι αν ακόμα υποθέσουμε πως αυτή η πολιτική πετυγχάνει. Η συνεργασία με δεξιούς πολιτικούς δεν σημαίνει κατ' ανάγκη πως κερδίζονται πλατεία μικροαστικά στρώματα. Μέσα σε συνθήκες πόλωσης οι μικροαστοι δεν μπορούν να διατηρούν τη δική τους ανεξάρτητη ιδεολογία. Η σκληρή πραγματικότητα τους αναγκάζει να συνταχτούν είτε με την εργατική τάξη είτε με τους κεφαλαιοκράτες. Είναι πιο πιθανό να κερδίσουν σε ένα ρεαλιστικό επαναστατικό εργατικό πρόγραμμα παρα σ' ένα πρόγραμμα γεμάτο συμβιβασμούς.

Για να κερδίσουν όμως

Συνέχεια στην 8η

ΠΟΛΕΜΟΣ ΙΡΑΚ - ΙΡΑΝ

Η Ιρανική επανάσταση κινδυνεύει

Οι αιματηρές συγκρούσεις στο μέτωπο Ιρακ-Ιράν που ξέσπασαν στις 12 του Σεπτεμβρίου και κλιμακώθηκαν αργότερα σε ολομέτωπο πόλεμο μεταξύ των δυο γειτονικών χωρών απασχολούν για μέρες τώρα όλη την ανθρωπότητα και βρίσκονται στις πρώτες σελίδες όλων των εφημερίδων του κόσμου. Τα γεγονότα είναι σ' όλους λίγο-πολύ γνωστά. Εμείς θ' ασχοληθούμε σ' αυτό το στάδιο με μια ανάλυση των αιτιών του πολέμου τις επιπτώσεις και τη σημασία του.

Για να βοηθηθούμε θα επιχειρήσουμε πρώτα σ' αυτή την προσπάθεια μια ανάλυση σε γενικές

μόνο γραμμές της εσωτερικής κατάστασης στις δυο χώρες.

ΙΡΑΚ:

Στο Ιρακ κυβερνά από το 1968 το κόμμα Μπάαθ που παρα τις κρατικοποιήσεις που έχει εφαρμόσει στη χώρα κάθε άλλο παρα εδραίωσε ένα υγιή σοσιαλισμό όπως διατείνεται το κόμμα αυτο κι άλλοι «σοσιαλιστές» σύμμα-

χοί του. Είναι γεγονός πως αρχικά ακολούθησε μια «επαναστατικοσοσιαλιστική» πολιτική που το συνέδεσε με τη Σ. Ενωση ενώ το απομάκρυνε από τη Δύση και άλλες «μετριοπαθείς» αραβικές χώρες.

Η Ιρακίνοσοβιετική προσέγγιση οδήγησε στη συνθήκη «φιλίας και συνεργασίας» μεταξύ των δυο χωρών το 1972 που ακολούθησε

Συνέχεια στην 5η

ΔΙΕΘΝΗ

ΤΟΥΡΚΙΑ: ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΑΝΑΔΡΟΜΗ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Η Τουρκία, μια μεγάλη σε έκταση και πληθυσμό χώρα, μεταξύ Ευρώπης και Ασίας, απο το τέλος του τελευταίου αιώνα κατέχει σημαντικότερη θέση στα σχέδια του ιμπεριαλισμού. Είναι χώρα κλειδί απο στρατιωτικής άποψης, με σημασία που όλο και αυξάνεται με τις εξελίξεις στις υπόλοιπες χώρες της περιοχής. Έχει επίσης και άμεση οικονομική σημασία στον ιμπεριαλισμό σαν αγορά για τα προϊόντα των βιομηχανικών χωρών και σαν πηγή πρώτων υλών. Η Τουρκία, ειδικά μετά απο την εκδήλωση των πρώτων σταδίων της Ιρανικής Επανάστασης, θα «κρατηθεί με τα δόντια» απο τον Αμερικάνικο και δυτικό Ευρωπαϊκό Ιμπεριαλισμό. Ηδη με το πραξικόπημα των στρατηγών βλέπουμε την ένταση των προσπαθειών του ιμπεριαλισμού για την διαφύλαξη της Τουρκίας.

Ποιες είναι, όμως, και πως θα διαμορφωθούν οι πολιτικο-οικονομικές εξελίξεις, στη χώρα αυτή; Τι δύναμη έχει το εργατικό κίνημα της Τουρκίας και ποιες οι προοπτικές του; Αυτά τα ερωτήματα και άλλα πρέπει να απασχολούν σενεχώς το δικό μας εργατικό κίνημα στην Κύπρο. Ενα κίνημα του οποίου οι δικές του προοπτικές είναι σήμερα άμεσα συνδεδεμένες με αυτές του τουρκικού.

Στη σειρά άρθρων που αρχίζουμε στην έκδοση αυτή της ΣΕ θα προσπαθήσουμε μέσω μιας σύντομης ιστορικής αναδρομής να καταλήξουμε σε ωρισμένα συμπεράσματα για τη σημερινή κατάσταση στην Τουρκία και τις προοπτικές του Τουρκικού Εργατικού κινήματος. Ελπίζουμε επίσης ότι θα εκφραστούν απο τους αναγνώστες μας και απόψεις πάνω στα θέματα αυτά.

ΜΕΡΟΣ Α'

Τέλος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας Ίδρυση του Τουρκικού κράτους

Τούρκοι στρατιώτες επιβάλλουν κέρφιου στην Κων/πολη

Η Οθωμανική κοινωνία είχε κύριο, και σημαντικό χαρακτηριστικό το ότι η διαμόρφωση της κοινωνικής, δομής και ο τρόπος παραγωγής εξαρτιώνταν άμεσα απο το κράτος και τις κρατικές αρχές. Στρατός και κράτος ήταν ένα και η γη, σε όλες τις επαρχίες της αυτοκρατορίας, ανήκε στο κράτος. Η διοίκηση των επαρχιών ήταν στρατιωτική και εδινόνταν απο τον Σουλτάνο προνόμια διαχείρισης της γης και εισπραχής φόρων, στα μέλη του στρατού. Ατομική ιδιοκτησία δεν υπήρχε. Οι αγρότες, στο φεουδαρχικό σύστημα αυτοκυριολεκτικά ήταν δεμένοι, στη γη που η οικογένεια τους καλλιεργούσε, αναγκασμένοι να πληρώνουν μέρος της παραγωγής στο κράτος και στους πασάδες. Δηλαδή, οι παραγωγικές δυνάμεις ήταν κάτω απο κεντρικό έλεγχο στην Οθωμανική αυτοκρατορία, όπου το κυριότερο στοιχείο παραγωγής, η γη ανήκε στο κράτος το οποίο αντιπροσώπευε το Σουλτάνο, τους κληρικούς και τους στρατιωτικούς.

Άλλες προνομιούχες τάξεις δεν υπήρχαν στη αποκλειστικά αγροτική αυτή

οικονομία. Τα εκμεταλλευόμενα στρώματα ήταν και αυτά αποκλειστικά αγρότες.

Το σύστημα διοίκησης, η οικονομική, εξάρτηση της αυτοκρατορίας στην αγροτική παραγωγή με παραδοσιακά απαρχαιομένα συστήματα, τα εθνικοαπελευθερωτικά κινήματα που ξέσπασαν στα Βαλκάνια, και πολλοί άλλοι παράγοντες, στις αρχές του 19ου αιώνα έφεραν την αυτοκρατορία σε απόλυτο αδιέξοδο. Ταυτόχρονα στην Ευρώπη βλέπουμε την αύξηση της βιομηχανικής παραγωγής και την εξέλιξη του μοντέρνου ιμπεριαλιστικού συστήματος. Μέσα σ' αυτά τα ιστορικά πλαίσια δημιουργείται στην Τουρκία το κίνημα των Οθωμανών διανοουμένων που βλέπει τους Ευρωπαϊκούς θεσμούς σαν τον μόνο δρόμο σωτηρίας της χώρας. Οι «προοδευτικοί» αυτοί παράγοντες των κυρίαρχων τάξεων υπογράφουν εμπορικές συμφωνίες που αναγνωρίζουν σημαντικά προνόμια στους Άγγλους και στους Γάλλους οι οποίοι ψάχνουν τον κόσμο για πρώτες ύλες και νέες αγορές.

Κάτω απο την επίδραση ξένων και ντόπιων εμπόρων το 1839 γίνονται οι πρώτες μεταρρυθμίσεις. Αυξάνεται η εξουσία του Σουλτάνου, τροποποιείται το φορολογικό σύστημα, καθιερώνεται κάποια ισότητα μεταξύ Οθωμανών και μειονοτήτων (οι ξένοι είχαν συναλλαγές περισσότερο με τις μειονότητες της αυτοκρατορίας), τροποποιείται η νομοθεσία περι παραγωγής και εμπορίου. Γίνονται μετασχηματισμοί στη παιδεία και αρχίζει την λειτουργία του ένα γενικό νομισματικό σύστημα. Οι Ευρωπαϊκές χώρες δανείζουν τεράστια ποσά στη Τουρκία για να διευκολύνουν τους δικούς τους οικονομικούς σκοπούς και για να εξασκουν περισσότερη πίεση πάνω στο κράτος. Με τα δάνεια αυτά και τις μεταρρυθμίσεις η διείσδυση του δυτικού κεφαλαίου γίνεται πιο άνετα. Το 1858 επιτρέπεται η ιδιοκτησία της γης. Οι διαχειριστές και φοροεισπράκτορες έχουν το δικαίωμα να αγοράσουν τη γη, ενισχύοντας την άθλια οικονομική κατάσταση του κράτους.

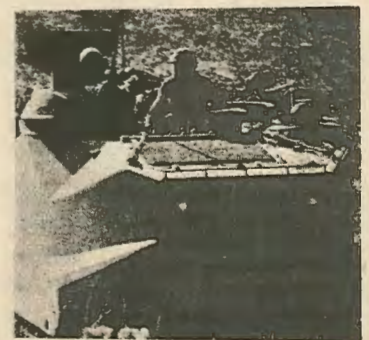
Η ταξική δομή της αυτοκρατορίας δεν αλλάζει. Εμ-

φανίζονται όμως οι αγάδες, πλούσιοι ιδιοκτήτες γης αγροκτημάτων άμεσα συνδεδεμένοι με το στρατιωτικό κατεστημένο. Η κατηγορία εργατών γης μένει ανεπηρεαστή μόνο που παρατηρείται μια μικρή μετανάστευση στις πόλεις.

Ο προσανατολισμός προς την ιδιωτική ιδιοκτησία, η εμπορική κυριαρχία των ευρωπαϊκών καπιταλιστικών χωρών και τα εξωτερικά χρέη αναπτύσσονται παράλληλα. Οι άρχουσες τάξεις ενω αρχίζουν τη διαδικασία του μετασχηματισμού τους έρχονται συγχρόνως σε επαφή με τις καπιταλιστικές χώρες και τους αστικούς θεσμούς και οι σχέσεις τους συμπληρώνονται αμοιβαία. Δηλαδή η αλλαγή του τρόπου παραγωγής στη Οθωμανική κοινωνία και ο μετασχηματισμός της δεν γίνεται μέσα απο την επαναστατική οδό. Οι βασικοί παράγοντες είναι οι ίδιες οι άρχουσες τάξεις, που μετασχηματίζονται, καθώς και η καπιταλιστική δυτική συνεργασία.

Με τη συνεργασία αυτή και τα προνόμια που παραχωρούνται στους ξένους η αυτοκρατορία ανοίγεται στα κατεργασμένα προϊόντα των βιομηχανικών χωρών και η ντόπια βιομηχανία δεν έχει ευκαιρία να αναπτυχθεί. Ντόπιες βιοτεχνίες και μικρές βιομηχανίες μεταβάλλονται σε εμπορικούς οίκους που πουλουν ξένα προϊόντα. Αποτέλεσμα είναι η εξαγωγή στην Ευρώπη της υπεραξίας που επιτεύχθηκε στη γεωργία και το υπέδαφος με τη μεσολάβηση του εμπορίου, εμποδίζοντας έτσι την συσώρευση κεφαλαίου και την ανάπτυξη των παραγωγικών δυνάμεων. Η συνεργασία των κυρίαρχων τάξεων με τις καπιταλιστικές χώρες δημιουργεί τον παράγοντα που θα κάνει την Τουρκία μια καθυστερημένη χώρα. Οι επενδύσεις που γίνονται απο τις καπιταλιστικές χώρες όπως στην εξόρυξη μετάλλευμά-

των και στη κατασκευή σιδηροδρόμων αποσκοπούν, μόνο στην εξυπηρέτηση των στρατηγικών και οικονομικών σκοπών των ξένων. Η Αγγλία, Γαλλία και Γερμανία στις αρχές του 20ου αιώνα ελέγχουν απόλυτα την οικονομία της αυτοκρατορίας. Η Οθωμανική Τράπεζα που είναι και η κεντρική τράπεζα και που εισπράττει φόρους προς την εξόφληση ξένων χρεών ελέγχεται κυρίως απο Αγγλικό κεφάλαιο. Το τραπεζικό σύστημα και οι ασφαλιστικές εταιρίες είναι στα χέρια ξένων οι οποίοι διοχετεύουν την υπεραξία της οικονομίας έξω και δεν επιτρέπουν στον εσωτερικό δυναμισμό της οικονομίας να αναπτυχθεί.

Στον γενικότερο πολιτικό τομέα, παρά το ότι οι λεγόμενοι Νεοτούρκοι προοδευτικοί εμπόροι στρατιωτικοί και διανοούμενοι ήταν δυτικοφιλοί και υπέρ της παραχώρησης προνομίων και διευκολύνσεων, οι ξένοι, ειδικά η Αγγλία ήταν πολύ επιφυλακτική στο να βοηθήσουν στην στερέωση ενός συνταγματικού πολιτεύματος. Αυτό το θεωρούσαν επικίνδυνο και ειδικά εν όψη της επίδρασης που αυτο θα μπορούσε να είχε στην Περσία και Αίγυπτο. Επίσης η Οθωμανική Αυτοκρατορία ήταν ένας απο τους πιο σημαντικούς χώρους διεξαγωγής του συναγωνισμού των μονοπωλίων και των καπιταλιστικών χωρών μεταξύ τους, που σύντομα θα οδηγούσε στον πρώτο παγκόσμιο πόλεμο.

(συνεχίζεται)

Πεύκος

ΣΟΣΙΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΚΦΡΑΣΗ

Για την επέτειο.
ΠΟΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑ;

Η πρώτη του Οχτώβρη, που καθιερώθηκε από φέτος και σαν δημόσια αργία, γιορτάστηκε με ιδιαίτερη έμφαση με διακηρύξεις, ομιλίες και το συνηθισμένο πια τρόπο που γιορτάζει το ΡΙΚ όλες τις επετείους.

Το μοτίβο που επικράτησε είναι πως κερδίσαμε το 1960 για πρώτη φορά την ελευθερία και την ανεξαρτησία μας και βάλαμε τα θεμέλια για ένα κράτος ευημερίας και προόδου που δυστυχώς όμως - κι ενώ πήγαιναν όλα καλά - ήρθαν μετά οι ξένοι να επέμβουν (1963-1964) για να το διαλύσουν. Σκοπός μας λοιπόν απώτερος η ενίσχυση της κρατικής μας υπόστασης, και η διαφύλαξη της ανεξαρτησίας μας. Το τι απουσίασε από τις διακηρύξεις είναι μια ανάλυση του είδους «ανεξαρτησίας» που κέρδισε η Κύπρος με τις συνθήκες Ζυρίχης - Λονδίνου, τους υπεύθυνους για την υπογραφή της και τις μεθόδους διαφύλαξης της ανεξαρτησίας μας. Οι θέσεις της Σ. Έκφρασης είναι γνωστές: Οι συμφωνίες της Ζυρίχης - Λονδίνου δεν έδωσαν ουσιαστική ανεξαρτησία στην Κύπρο. Την εξάρτησαν τριπλα - Ελλάδα/Τουρκία/Βρετανία - στο ΝΑΤΟ ενώ έβαζαν το προζύμι της διάσπασης Ελλήνων και Τούρκων Κυπρίων. Για την υπογραφή των συμφωνιών πίεσε η αστική τάξη της Ελλάδας (Καραμανλής) και η Ελληνοκυπριακή αστική τάξη που έβλεπε τον αγώνα της ΕΟΚΑ να παίρνει τέτοιες διαστάσεις που απειλούσαν τα συμφέροντα της (σύνδεση με το Εγγλέζικο κεφάλαιο). Η μορφή όμως του αγώνα κι η κατάληξη του ήταν αναπόφευκτα μια που απουσίασε από τον αγώνα η οργανωμένη αριστερά που μόνη μπορούσε να ενώσει τις δυο κοινότητες της Κύπρου ενάντια στον κοινό εχθρό και με μαζικό αγώνα κάτω από την ηγεσία του εργατικού κινήματος να διώξει τους ιμπεριαλιστές αποικιοκράτες από το νησί και να εγκαθιδρύσει μια πραγματικά ελεύθερη Κύπρο χωρίς καμμία εθνική ή κοινωνική καταπίεση.

Κι αυτός παραμένει και σήμερα ο ΜΟΝΟΣ ΤΡΟΠΟΣ διασφάλισης της ανεξαρτησίας και ελευθερίας του Κυπριακού λαού. Γιατί οι Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι αστοί φάνηκαν και είναι ανίκανοι να ενώσουν τις δυο κοινότητες σ' ένα ενιαίο κι ειρηνικό κράτος.

Μόνο με το εργατικό κίνημα στην ηγεσία του αγώνα και με την αριστερά στην εξουσία μπορεί ν' αποφευχθεί η διχοτόμηση κι ο διχασμός και να συνδεθεί ο αγώνας μας με τον γενικότερο αγώνα του παγκόσμιου εργατικού κινήματος ενάντια στο διεθνή ιμπεριαλισμό - καπιταλισμό.

Ένα αγώνα στο τέρμα του οποίου ο εθνικισμός κι οι επέτειοι της «ανεξαρτησίας» των διαφόρων κρατών θα χάσουν κάθε σπουδαιότητα και σημασία.

ΔΙΑΒΑΖΕΤΕ ΚΑΙ

ΔΙΑΔΙΔΕΤΕ

ΤΗΝ Σ. ΕΚΦΡΑΣΗ

ΠΟΛΩΝΙΚΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

Β' ΜΕΡΟΣ

Το παρον σημείωμα αποτελεί συνέχεια του προηγούμενου άρθρου στη Σ.Ε. για τα γεγονότα στην Πολωνία. Η γενική τοποθέτηση του άρθρου εκείνου ήταν με λίγα λόγια η ακόλουθη: Το γραφειοκρατικό, συγκεντρωτικό μοντέλο διαχείρισης της οικονομίας, αφού υποβλήθηκε σε αρχικά στάδια ανάπτυξης την εξέλιξη της χώρας σε μια βιομηχανοποιημένη κοινωνία, σήμερα - με την πολυπλοκότητα της παραγωγικής διαδικασίας - αδυνατεί να δώσει παρα πέρα ώθηση, στην οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη, εχτός αν δεν υπάρξουν σημαντικές αλλαγές. Μέσα σε τούτο το γενικό πλαίσιο τοποθετήθηκαν και οι απεργίες στη χώρα, καθώς και οι απαιτήσεις των εργαζομένων για καλύτερο βιοτικό επίπεδο και περισσότερες ελευθερίες. Η ανικανότητα του συστήματος, όπως λειτουργεί σήμερα, να δώσει μια σταθερή και ισορροπημένη οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη εξέθρεψε και ενίσχυσε παράγοντες παραδοσιακούς, όπως είναι ο καθολικισμός και ο εθνικισμός.

ΤΑ ΕΡΓΑΤΙΚΑ ΑΙΤΗΜΑΤΑ

Όπως είναι γνωστό, το γεγονός που άναψε το σπινθήρα των απεργιών ήταν η άνοδος στην τιμή του κρέατος και η παράλληλη έλλειψη του. Όπως εξήγησε η κυβέρνηση, μεγάλο μέρος της παραγωγής κρέατος εξάγεται στο εξωτερικό για να καλυφθεί μέρος του μεγάλου χάσματος που υπάρχει στο εμπορικό ισοζύγιο.

Σαν αποτέλεσμα - και έχοντας τη σημασία της σταγόνας που ξεχύλισε το ποτήρι - οι απεργίες άρχισαν και επεχτάθηκαν σ' ολόκληρη τη χώρα.

Οι εργάτες ζήτησαν άνοδο στα μεροκάματα, πολιτικές ελευθερίες και το δικαίωμα της απεργίας κα-

θώς και το δικαίωμα της οργάνωσης τους σε ανεξάρτητες συντεχνίες, που να μη ελέγχονται από το κόμμα.

Ήταν φανερό πως η ηγεσία των απεργών παρουσίασε ένα κατάλογο από αιτήματα - πολλά από τα οποία ήταν εκ των προτέρων βέβαιο πως δεν θα ικανοποιούνταν από την κυβέρνηση - με σκοπό να διαπραγματευτεί και να πετύχει τον ελεύθερο συνδικαλισμό.

Η σκληρή στάση της εξουσίας απέναντι στους απεργούς διαφοροποιήθηκε τελικά, έτσι που έγινε δυνατή η σύναψη κάποιου συμφωνίας. Οι εργάτες πέτυχαν την αναγνώριση του δικαιώματος της απεργίας και του ελεύθερου συνδικαλισμού.

ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ ΑΠΕΡΓΙΑΚΟΥ ΑΓΩΝΑ

Τα ελεύθερα εργατικά συνδικάτα ξαπλώνονται τώρα στη χώρα. Οι απεργίες και η κακή οικονομική κατάσταση υποχρέωσαν το Κ.Κ. να προβεί σε μια γρήγορη αλλαγή φρουρας, που δείχνει ακριβώς την αγωνία του κόμματος και την προσπάθεια του να ξεπεράσει την κρίση κερδίζοντας λίγο χρόνο.

Το ότι οι απεργιοί υποχρεώθηκαν ν' αναγνωρίσουν τον «ηγετικό ρόλο» του κόμματος και ανάλαβαν την υποχρέωση να μη ιδρύσουν άλλο πολιτικό κόμμα, είναι αποτέλεσμα του αδιεξόδου που παρουσιάζει η κατάσταση έχοντας κύρια υπόψη τη θέση

της χώρας μέσα στον ευρύτερο διεθνή χώρο.

Όμως η ύπαρξη ελεύθερων συνδικάτων είναι σίγουρα ένα πολύ μεγάλο βήμα μπροστά, η σημασία του οποίου δύσκολα μπορεί να υποτιμηθεί. Είναι πρώτα-πρώτα ένα βήμα προς την εκδημοκρατικοποίηση της κοινωνίας, αποτελεί αναγνώριση των αντιφάσεων που ακόμα υπάρχουν μέσα σε τέτοιου είδους κοινωνίες, αλλά πρωταρχικά δημιουργεί μια ποιοτικά διαφοροποιημένη κατάσταση, όπου η μονολιθικότητα στη διαχείριση της οικονομίας σπάει και οι εργαζόμενοι αποχτούν ένα αμυντικό όπλο.

ΑΥΘΟΡΜΗΤΕΣ Η ΥΠΟΚΙΝΗΜΕΝΕΣ

ΟΙ ΑΠΕΡΓΙΕΣ;

Η κυβέρνηση απέδωσε αρχικά τα γεγονότα σε «αντισοσιαλιστικά στοιχεία». Στη συνέχεια η ευρύτητα του απεργιακού κινήματος την ανάγκασε ν' αναφερθεί

απλώς στην ανάμιξη τέτοιων στοιχείων, αλοιώς θάπρεπε να παραδεχτεί πως σχεδόν ολόκληρη η Πολωνική εργατική τάξη παρασύρθηκε από «αντιδραστικά» στοιχεία.

Στην πραγματικότητα ο αυθορμητισμός ήταν βασικό στοιχείο του κινήματος. Φυσικά οργανώσεις όπως το ΚΟΡ (επιτροπή κοινωνικής αυτοάμυνας) έπαιξαν σημαντικό ρόλο στις διαπραγματεύσεις με την κυβέρνηση. Το ΚΟΡ αποτελείται από διανοούμενους και εργαζόμενους και χρονολογεί τη γέννηση του από προηγούμενους απεργιακούς αγώνες. Σκοπός του είναι η προάσπιση των δικαιωμάτων των εργαζομένων, παρ' όλο που επίσης θέτει και γενικότερους στόχους. Δεν είναι γνωστό πόσο δυνατή είναι η οργάνωση τούτη, ούτε είναι δυνατό να επιμετρηθεί ακριβώς η σημασία της. Χαρακτηριστικό της είναι η συγκέντρωση στοιχείων και απόψεων που καλύπτουν ένα ευρύ ιδεολογικό φάσμα. Μάλλον κάποιος πρέπει να το αντιμετωπίσει σαν ομάδα πίεσης παρα σα συγκροτημένη πολιτική οργάνωση.

Έτσι παρ' όλο που οι καθολικοί διανοούμενοι και στελέχη του ΚΟΡ διαδραμάτισαν ρόλο συμβούλων προς τους απεργούς, το κίνημα ήταν γενικά αυθόρμητο, τονίζοντας ακριβώς τη γενική επιθυμία για αλλαγή.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Είναι δύσκολο το να κάνει κανείς προβλέψεις για το ποια θα είναι η εξέλιξη των γεγονότων, γιατί η μελλοντική πορεία δεν εξαρτάται μόνο από το τι συμβαίνει στην ίδια την Πολωνία.

Όμως είναι δύσκολο να μη δει, επίσης, κανείς πως τα γεγονότα της Πολωνίας θα έχουν κάποιου είδους επιπτώσεις στις υπόλοιπες χώρες της ανατολικής Ευρώπης. Γιατί το βασικό πρόβλημα είναι το ίδιο...

Στην ίδια την Πολωνία η κατάσταση είναι εθραστή και είναι δύσκολο να διατηρηθεί κάποια ισορροπία ανάμεσα στα νέα συνδικάτα και την κρατική μηχανή. Ήδη οι εργαζόμενοι απειλούν με νέες απεργίες γιατί η κυβέρνηση προσπαθεί να υπαναχωρήσει από τις αρχικές της παραχωρήσεις, ενώ προβάλλει εμπόδια στην διοργάνωση των νέων συνδικάτων. Γιατί η ύπαρξη ανεξάρτητων συνδικάτων βρίσκεται έξω από τη λογική του συστήματος, όπως λειτουργήσε μέχρι τώρα.

Εάν και κατά πόσο το γραφειοκρατικό μοντέλο θα καταφέρει να προσαρμοστεί μπροστά στις νέες καταστάσεις που δημιουργήθηκαν είναι κάτι που θα δείξει το μέλλον. Εκείνο που, όμως, είναι βέβαιο είναι πως η προσαρμογή, αν υπάρξει, θα περάσει μέσα από μια δύσκολη και ασταθή πορεία.

Ζ.Π.

ΝΙΚΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΟ-ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΣΤΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ

Μετα απο μια βδομάδα απεργίας (22/9-29/9) οι εταιρείες πετρελαιοειδων Σιελ, Μόμπιλ και Εσσο ικανοποίησαν τα αιτήματα των εργατοϋπαλλήλων τους. Οι γενικότερες οικονομικές επιπτώσεις που θα είχε μια πιθανή παράταση της απεργίας εσπρωξε την Κεβερνηση να παιζει εντονα μεσολαβητικο ρόλο στις διαπραγματεύσεις. Η συμφωνία θα είναι διετής και θάχει αναδρομική ισχυ απο 1.7.1980. Οι κυριώτερες πρόνοιες της είναι οι ακόλουθες:

ΤΙΜΑΡΙΘΜΟΣ

- Να συγχωνευθει στο βασικο μισθο το παλιο τιμαριθμικο επίδομα μέχρι το 1977 και να παραμείνει σαν τιμαριθμικο το 33% που ισχύει σήμερα για ολους.

- Απο την 1.7.1980 - ημέρα που εκλεισε η προηγούμενη σύμβαση - να δοθούν αυξήσεις ως ακολούθως:

—Την 1.7.1980 να δοθεί 5% αύξηση με κατώτερο οριο £10 τον μηνά, την 1.1.81 ακόμη 2% αύξηση χωρίς να υπάρχει κατώτερο οριο και την 1.7.81 ακόμη 5% αύξηση με κατώτερο οριο £10 τον μηνά.

Σ' ολο το εβδομαδιαιο τεχνικο προσωπικο θα δοθούν επιπρόσθετες αυξήσεις, την 1.7.80 £6 τον μηνά και την 1.7.81 £4 τον μηνά.

Στις εταιρείες οπου εκτος του Ταμείου Προνοίας ισχύει και σύνταξη για τους μηνιαίους, να δοθεί και σε ολους τους εβδομαδιαίους.

Οι μηνιαίοι υπάλληλοι που φθάνουν στο ανώτατο οριο της κλίμακας τους να συνεχίσουν να παίρνουν κάθε δύο χρόνια μια προσαύξηση 6% επι των βασικών τους μισθών.

- Το ύψος της ασφάλειας για εργατικά δυστυχήματα και προσωπικά ατυχήματα που έχουν οι εταιρείες για το προσωπικό τους, ν' αυξηθεί απο £4.000 - στις £5.000 -

- Στο γυναικείο προσωπικό να δίνονται δύο μηνιαίοι μισθοί για επίδομα μητρότητας, αφαιρουμένου του επιδόματος που παρέχεται απο τις Κοινωνικές Ασφαλίσεις κατα την περίοδο των δύο μηνών.

- Το επίδομα που παίρνουν οι φίττες (εφαρμοστές) για σκοπούς υπερωριών απο £10 τον μηνά να αυξηθεί στις £16.

- Το επίδομα βάρδιας απο £15 να γίνει £18 τον μηνά.

- Το επίδομα που πληρώνεται το προσωπικό του Αεροδρομίου για τον χρόνο μεταφοράς του απο τη Λευκωσία στο Αεροδρόμιο να αυξηθεί απο £15 σε £25 τον μηνά.

Η Σ.Ε. χαιρετίζει την επιτυχία των εργατοϋπαλλήλων των εταιρειών πετρελαιοειδων σαν σημαντική επιτυχία για ολόκληρο το εργατικό κίνημα γιατί πιστεύει ότι μέσα απο τέτοιες κατακτήσεις οι εργάτες συνειδητοποιούν την δύναμη τους όχι μόνο για διεκδίκηση καλύτερων όρων εργασίας αλλά και για αλλαγή του σημερινού εκμεταλλευτικού συστήματος.

ΟΙ ΤΟΥΡΚΟΚΥΠΡΙΟΙ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

Με ανακοίνωση του ο Πατριωτικός Σύνδεσμος Τουρκοκυπρίων Γυναικών αναφέρεται στις έντονες ταξικές αντιθέσεις που επικρατούν στα κατεχόμενα. Χαμηλό βιοτικό επίπεδο, εκμετάλλευση των εργαζομένων, αισχροκέρδεια και καλοπέραση της Τ/Κ αστικής τάξης. Έτσι παρουσιάζουν την κατάσταση στη Β. Κύπρο, μέσα απο την ανακοίνωση τους οι Τ/Κ γυναίκες.

Η ίδια κατάσταση πραγμάτων υπάρχει και στις «ελεύθερες» περιοχές. Η Ε/Κ αστική τάξη ενώ φαίνεται απρόθυμη όχι μόνο στο να καμει οποιαδήποτε μορφή αγώνα αλλά και να περιορίσει τα τεράστια κέρδη της, απαιτεί απο τους Ε/Κ εργαζομένους ολόένα και περισσότερες θυσίες, παραπάνω συμπίεση των μεροκαματών. Τελευταία μάλιστα μέσα απο ανακοίνωση της ΟΕΚ και ΚΕΒΕ εκφράζουν την «διαμαρτυρία τους για την συγκράτηση των τιμών» όπως επίσης και για τον «περιορισμό της ιδιωτικής

πρωτοβουλίας» — όπως υποστηρίζουν — που επιβάλλει η πολιτική της κυβέρνησης.

Οι διαπιστώσεις τόσο των Ε/Κ όσο και των Τ/Κ εργαζομένων σχετικά με την εκμεταλλευτική δράση των αστικών τους τάξεων είναι κοινές. Αυτό που μπαίνει μπροστα τους είναι να χιράξουν μαζί μια κοινή πορεία που θα τους απαλλάξει απο κάθε μορφή καταπίεσης ντόπιας ή ξένης και θα τους επιτρέψει να ζήσουν ειρηνικά μέσα σε μια Κύπρο λύτερη μια Κύπρο των Εργαζομένων μια Κύπρο Σοσιαλιστική.

Συνέλευση υπαλλήλων πετρελαιοειδων συζητα αιτήματα

ΘΑ ΕΝΤΕΙΝΟΥΝ ΤΟΝ ΑΓΩΝΑ ΤΟΥΣ ΑΝΑΒΑΤΕΣ-ΣΤΑΥΛΙΤΕΣ

Το Σάββατο 27 Σεπτεμβρη οι αναβάτες-σταυλίτες του Ιπποδρόμου Λευκωσίας πραγματοποίησαν απεργία που επηρέασε τις δύο τελευταίες κούρσες της ιπποδρομιακής συνάντησης. Η επιτυχία αυτής της απεργίας εκφράζεται και απο την συμμετοχή σ' αυτήν τόσο των Κυπρίων όσο και των ξένων σταυλιτών και αναβατών.

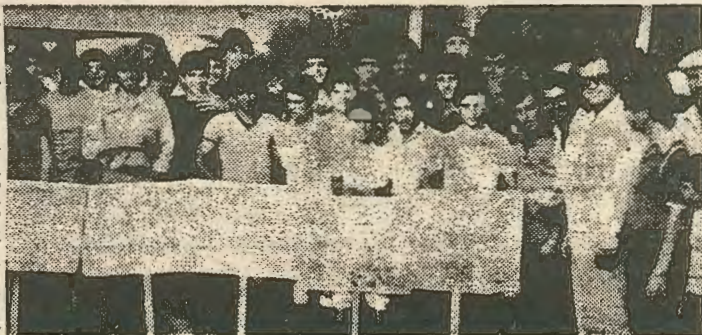
Στις μέρες που ακολούθησαν η συντεχνία Εμποροβιομηχανικών ΠΕΟ έδωσε προθεσμία στο σύνδεσμο προπονητών μέχρι χθες Παρασκευή 3 Σεπτεμβρη για να ικανοποιήσουν το αίτημα του προσωπικού για εφαρμογή της συλλογικής σύμβασης που ισχύει απο τη 1-1-80. Σε ένδειξη καλής θέλησης-οι αναβάτες και σταυλίτες δεν μπορούσαν την ιπποδρομιακή συνάντηση της περασμένης Τετάρτης.

Όπως είναι γνωστό αρχικά οι αναβάτες-σταυλίτες εκφρασαν την αποφασιστικότητα τους για προώθηση του αιτήματος τους με τρίωρη προειδοποιητική απεργία στις 12 Σεπτεμβρη. Παρα τις προσπάθειες όμως της ΠΕΟ, στις μέρες που ακολούθησαν, οι συζητήσεις κατάληξαν σε αδιέξοδο σαν αποτέλεσμα της αρνητικής στάσης των Υπευθύνων του Ιπποδρόμου.

Αξιζει να σημειωθεί ότι η μη εφαρμογή της σύμβασης οφείλεται σε διαφορές μεταξύ Λέσχης Ιπποδρομιών και ιδιοκτητών αλόγων.

Οι εργάτες όμως δεν μπορούν να θυσιάσουν και το λιγοστό μισθο που τους δίνουν οι εργοδότες για να διευθετήσουν αυτοι καλύτερα τα κέρδη τους. Ο εργάτης σήμερα δεν κερδίζει, επιβιώνει μόνο, γι' αυτο ας έχουν υπ' όψη τους οι υπεύθυνοι του ιπποδρόμου ότι οι εργάτες με τους αγώνες τους το μόνο που έχουν να χάσουν είναι την πείνα και τον εξευτελισμό.

Η Σ.Ε. στέκει στο πλευρό των αναβατών-σταυλιτών στο δύσκολο αλλά και δικαίο αγώνα-τους.

Αναβάτες και σταυλίτες απεργοι

Συμφωνία στα τουβλοποιεία

Στις 19 Σεπτεμβρη επετεύχθηκε κατ' αρχή συμφωνία μεταξύ των συντεχνιών Οικοδόμων ΠΕΟ και ΣΕΚ και των εργοδοτών, που καλύπτει μισθολογικές αυξήσεις και βελτιώσεις όρων εργασίας. Η επιτευξη συμφωνίας ματαίωσε την απεργία που προκηρύχθηκε για την Δευτέρα 21 Σεπτεμβρη.

Η συμφωνία που θα εφαρμοσθει αναδρομικά απο 1/9/80 και θα έχει διετή διάρκεια προνοεί τα ακόλουθα:

ΒΑΣΙΚΟΙ ΜΙΣΘΟΙ ΠΡΟΣΛΗΨΗΣ

	1)9)1980	1)9)1981
Εργάτριες	£17.500 μιλς	£19.000 μιλς
Εργάτες	£21.500 μιλς	£23.500 μιλς
Ημειδικευμένοι	£25.000 μιλς	£26.500 μιλς
Ειδίκευμένοι	£26.000 μιλς	£28.000 μιλς

Επι των πιο πάνω μισθών θα προστίθεται το εκάστοτε τιμαριθμικό επίδομα που σήμερα είναι 33 %.

Ειδεκευμένοι εργάτες θεωρούνται οι θερμαστές, οι καμιντζήδες, οι οδηγοί φορτηγών αυτοκινήτων, οι μηχανοδηγοί και οι οδηγοί ΦΟΡΤ ΛΙΦΤ.

Οι εργάτριες που απασχολούνται στους κύβους και στο ζυμωτήριο θεωρούνται ημειδικευμένες και θα παίρνουν επιπρόσθετο ποσό μέχρι £2 απο τον ολικό μισθο της εργάτριας.

ΑΥΞΗΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΣΗΜΕΡΙΝΟΥΣ ΜΙΣΘΟΥΣ
θα παραχωρηθούν κατα την διάρκεια της Σύμβασης επι των σημερινών μισθών 12 1/2% αυξήσεις ως ακολούθως: Την 1.9.1980 4.5%, την 1.2.1981 3% και την 1.9.1981 5%

ΕΙΣΦΟΡΑ ΣΤΙΣ ΣΥΝΤΕΧΝΙΑΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΑΣΦΑΛΙΣΕΙΣ: Συμφωνήθη η αύξηση της συνεισφοράς στα Συυντεχνιακά Ιατρεία απο 100 μιλς στα 200 μιλς την εβδομάδα απο κάθε πλευρά.

ΦΙΛΟΔΩΡΗΜΑ: Απο την 1.7.81 το φιλοδώρημα ολοκληρώνεται στις τέσσερις βδομάδες τον χρόνο και το ένησημο απο 70 μιλς θα γίνει 80 μιλς για κάθε λιρα πληρωμής.

ΕΟΡΤΕΣ — ΑΡΓΙΕΣ: Το ένησημο που παραχωρείται για αποζημίωση των εορτών - αργιών θα γίνει 50 μιλς για κάθε λιρα πληρωμής απο την 1.7.81.

ΓΑΝΤΙΑ: Θα παραχωρούνται γάντια στους εργαζομένους εκεί που τα χρειάζονται.

ΑΔΕΙΑ ΑΠΟΥΣΙΑΣ ΣΥΝΤΕΧΝΙΑΚΩΝ ΣΤΕΛΕΧΩΝ

Συμφωνήθη όπως παραχωρείται πληρωμένη άδεια απουσίας μέχρι δυο μέρες τον χρόνο σε συντεχνιακά στίλεξη για την παρακολούθηση σεμιναρίων, διαλέξεων, συνδιασκέψεων ή άλλης συντεχνιακής δουλειάς. Τέτοια άδεια θα παραχωρείται σε 2 άτομα απο εργοστάσια που απασχολούν 20-50 εργαζομένους και σε 4 άτομα απο εργοστάσια που απασχολούν πάνω απο 50 εργαζομένους.

Συνέχεια από τη σελ. 1

ροη άφθονου σοβιετικού πολεμικού υλικού αξίας 1 1/2 δισεκατομμυρίου δολλαρίων. Η κατοπινή μετατροπή του Ιρακ στη δεύτερη πετρελαιοπαραγωγική δύναμη (μετά τη Σαουδική Αραβία) στον Περσικό κόλπο ήταν η βάση της «ανεξαρτητοποίησης» της χώρας από τη Σοβ. Ένωση της προσέγγισης της με τη Δύση (τεχνολογικοί και πολεμικοί εξοπλισμοί) και με τα αντιδραστικά καθεστώτα της περιοχής (κύρια με τη Σ. Αραβία και την Ιορδανία).

Έτσι το «επαναστατικό» Μπάαθ μετατράπηκε σταδιακά σε «αντιϊμπεριαλιστικό και αδέσμευτο».

Μετά τα γεγονότα του Αφγανισταν του 1978 το Μπάαθ σκληραίνει ακόμα περισσότερο τη στάση του απέναντι στη Σ. Ένωση ενώ δεκάδες κομμουνιστές συλλαμβάνονται βεσανίζονται και παραδίδονται στην αγχώνη. Την ίδια τύχη έχει κάθε οργανωμένη προσπάθεια κριτικής από το εργατικό κίνημα για το αυταρχικό - δικτατορικό καθεστώς του Σανταμ Χουσεΐν.

Από την άλλη το καθεστώς είναι ένοχο μεγάλης κλίμακας γενοκτονίας των Κούρδων του Ιρακ που αγωνίζονται για 20 περίπου χρόνια για την αυτονομία τους. Το 1975, μετά από μια συμφωνία που υπέγραψε με το Σάχη (που ήταν σύμμαχος των Κούρδων μέχρι τότε και δέχτηκε να τους εγκαταλείψει αφού κέρδισε μεθοριακές παραχωρήσεις στον διάυλο του Σατ αλ Αραμπ) το καθεστώς καταφέρει σκληρά πλήγματα στο αντάρτικο των Κούρδων αυτονομιστών που με αρχηγό τον Μπαρζανί είχαν κερδίσει σημαντικές μάχες με τα Ιρακίνα στρατεύματα.

ΙΡΑΝ

Στο Ιράν η αποτυχία της συμπλήρωσης της τρίτης μεγάλης επανάστασης του αιώνα (μετά τη Μπολσεβίκικη και την κινέζικη) με το σοσιαλιστικό μετασχηματισμό της κοινωνίας, οδήγησε σ' ένα θεοκρατικό καθεστώς κάτω από την ηγετική μορφή του Αγιάτolla Χομεϊνί που ο κυριώτερος ρόλος του μετά την επανάσταση είναι ο έλεγχος της επαναστατικής διαδικασίας στην οποία έχουν μπει οι Ιρανικές μάζες με την επανάσταση ενάντια στο Σαχικό καθεστώς. Κάτω από την πίεση των μαζών το καθεστώς προχώρησε σε πολλές κρατικοποιήσεις κι

άλλα αντικαπιταλιστικά μέτρα που κατάστρεψαν ουσιαστικά τα δυτικά συμφέροντα στην περιοχή. Από την άλλη, για να συγκρατήσει την άκρατη επαναστατική έξαρση των καταπιεσμένων Ιρανικών μαζών, το καθεστώς κτύπησε και κτυπά τις οργανώσεις και τα κόμματα της αριστερας, το προοδευτικό γυναικείο κίνημα κλπ και πάνω απ' όλα τις εθνικές μειονότητες. Πέρασε μόλις ένας χρόνος από τότε που το καθεστώς χτύπησε απάνθρωπα τους Κούρδους με τακς, αεροπλάνα και σφαγές αμάχων.

Αυτονομιστικά κινήματα παρουσιάστηκαν κι ανάμεσα στους αραβόφωνους του Κουζεσταν κι σ' άλλες εθνικές μειονότητες (Αζερμπαϊζανούς, Βελουχιστές, Τουρκομάνους) που, ως σημειωθεί, αποτελούν πάνω από 50% του πληθυσμού του Ιράν. Η εθνικιστική πολιτική του Χομεϊνί και του καθεστώτος του είναι αδύνατο να ενώσει τους λαούς της χώρας και να λύσει το πρόβλημα - δυναμική, το εθνικό ζήτημα.

Απειλούνται λοιπόν διακοινοτικές συρράξεις κι αποσύνθεση του κράτους σε μικρά εθνικιστικά κρατίδια.

Παρ' όλα αυτά δεν πρέπει να μας διαφεύγει το γεγονός πως στο Ιράν υπάρχει ακόμα μια επαναστατική διαδικασία στην οποία το εργατικό κίνημα παίζει σημαντικό ρόλο. Το Χομεϊνικό καθεστώς δεν έχει καταφέρει ακόμα να επιβάλει μια ισχυρή κεντρική διοίκηση στη χώρα ενώ σε πολλές περιπτώσεις εργατικές και αγροτικές μάζες αυτονομούνται κι αντιδρούν επαναστατικά.

ΜΕΘΟΡΙΑΚΕΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ: ΑΦΟΡΜΕΣ ΜΟΝΟ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Οι μεθοριακές διαφορές για την ναυτοπλοία στον ποταμό Σιατ - Ελ - Αραμπ και τα νησιά των στενών του Ορμούζ αποτελούν τις κύριες αφορμές για το σημερινό πόλεμο. Οι ίδιες διαφορές αποτέλεσαν παλιά και τους λόγους μεθοριακών επεισοδίων τον καιρό του Σάχη: Οι διαφορές αυτές λύθηκαν τότε με συμφωνία που μοίραζε τον ποταμό και έδινε τα 3 νησιά των στενών του Ορμούζ στο Ιράν. Ταυτόχρονα προνοούσε τον τερματισμό από το Σάχη της ενίσχυσης του κουρδικού αυτονομιστικού κινήματος και αντίστοιχα τον τερματισμό από το Ιράν της υλικής και άλλης υποστήριξης του προς το κίνημα του Ομαν.

Σήμερα το Ιρακ διεκδικεί τον συνολικό έλεγχο του Σατ - Ελ - Αραμπ και των νησιών των στενών του Ορμούζ στην είσοδο του Περσικού κόλπου· αλλά και ολόκληρη την περιοχή των πετρελαίων του Κουζεσταν.

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΑΙΤΙΑ: Ομως τα πραγματικά αίτια του πολέμου δεν είναι παρα ο φόβος από τη μια του καθεστώτος του Σανταμ Χουσεΐν μήπως η Ιρανική Επανάσταση επεχταθεί στο Ιρακ βρίσκοντας κατάλληλο έδαφος εξ αιτίας της καταπιεστικής πολιτικής του δικού του καθεστώτος και της ύπαρξης των Σιτών (της ίδιας μουσουλμανικής αίρεσης μ' αυτής των Πέρσων) και από την άλλη η προσπάθεια του να παίξει το ρόλο «παναραβικού ηγέτη» και χωροφύλακα στην περιοχή στη θέση του Ιράν.

Ομως οι ίδιες οι συνοριακές διαφορές, ιδιαίτερα η διεκδίκηση ολόκληρου του Κουζεσταν (περιοχή Αραβοφώνων) δείχνει ότι η άρχουσα τάξη του Ιρακ αγωνίζεται να θέσει κάτω από τον έλεγχό της όσο το δυνατόν μεγαλύτερο αριθμό πετρελαιοπηγών χρησιμοποιώντας σαν επιχειρημα την παρουσία των αραβοφώνων στη περιοχή τους οποίους αποξένωσε από την επανάσταση η εθνικιστική πολιτική των μουλλάδων.

Ο καιρός που εκδηλώθηκε ο πόλεμος δεν είναι τυχαίος. Ο Χουσεΐν εκμεταλλεύτηκε την αποδυνάμωση του Ιρανικού στρατού λόγω της επανάστασης που μαζί με την σχεδόν πλήρη διεθνή απομόνωση του Ιράν μετέτρεψαν το ισοζύγιο των δυνάμεων καθαρά υπέρ του Ιρακ.

ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΠΡΟΕΧΤΑΣΕΙΣ: Ηδη η Σ. Αραβία και η Ιορδανία ενισχύουν το Ιρακ φανερά ενώ άλλα αντιδραστικά αραβικά καθεστώτα δείχνουν ότι υποστηρίζουν το Ιρακ. Ο λόγος που κάνει τα καθεστώτα αυτά να συμπεριφέρονται έτσι είναι ο φόβος μήπως η ιρανική επανάσταση αποτελέσει παράδειγμα για μίμηση και στους δικούς τους λαούς.

Η Σοβ. Ένωση τώρα έχοντας αποτύχει να θέσει κάτω από τον έλεγχο της την Ιρανική επανάσταση έκανε μια φανερή επαναπροσέγγιση - πριν ξεσπάσει ο πόλεμος - με το Ιρακ πράγμα που εξηγεί και την αρχική ουδετερότητα που επέδειξε η Σ. Ένωση στον πόλεμο (ενω μαινόνταν ακόμα ο πόλεμος ο

αντιπρόεδρος του Ιρακ Ταρεκ Αζίζ ήταν στη Σ. Ένωση και συζητούσε την αποστολή σοβιετικών όπλων στο Ιρακ).

ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΟΛΕΜΟ

Η καταστροφή των πετρελαϊκών εγκαταστάσεων του Ιρακ και του Ιράν απειλεί να στερήσει τη Δ. Ευρώπη και την Ιαπωνία από τη βασική πηγή ενέργειας το πετρέλαιο. Οι Ηνωμένες Πολιτείες πίστεψαν αρχικά πως δεν είχαν να χάσουν τίποτε από τον πόλεμο. Με την καταστροφή των εγκαταστάσεων άντλησης και επεξεργασίας του πετρελαίου θα τους δινόταν η ευκαιρία επαναδιείσδυσης στην περιοχή με την μορφή οικονομικής και τεχνολογικής «βοήθειας». Η τροπή που πήρε όμως ο πόλεμος ανησύχησε τους Αμερικανούς υπεριοχριστές για τον κίνδυνο επέχτασης του πολέμου ή και κλεισίματος του διαύλου μέσω του οποίου περνά 60% του πετρελαίου της Δύσης πράγμα που μπορεί να ακινητοποιήσει σε μεγάλο βαθμό την οικονομία πολλών χωρών της Δύσης. Έτσι στέλλουν στην περιοχή αεροπλάνα για συντονισμό των στρατιωτικών ενεργειών ενώ απειλούν γενικότερη επέμβαση. Μπροστα στον κίνδυνο ιμπεριαλιστικής επέλασης στην περιοχή η Σ. Ένωση φαίνεται να αντιδρά προασπίζοντας τώρα την Ιρανική επανάσταση ενώ το Τουντεχ (φιλοσοβιετικό κομμουνιστικό κόμμα του Ιράν) καλεί για ενότητα κάτω από το Χομεϊνί για υπεράσπιση της χώρας από την Ιρακινή επιδρομή.

Ο κίνδυνος μιας γενικότερης καταστροφικής σύρραξης είναι πολύ πιθανός αν λάβει κανένας υπόψη την περίπλοκη κατάσταση και την φύση των καθεστώτων και των ηγεσιών που είναι μπλεγμένοι στην όλη υπόθεση.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΛΕΥΡΑ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ

Για το Ιρακίνο και το Ιρανικό εργατικό κίνημα ο πόλεμος αυτός δεν έχει να προσφέρει τίποτα άλλο από θάνατο και καταστροφή. Ιδιαίτερα για τους Ιρανούς εργαζόμενους το χτύπημα ενάντια στην επαναστατική διαδικασία είναι τέτοιο που απειλεί να αφαιρέσει οποιαδήποτε περιθώρια αυτονομίας της από τη Σ. Ένωση ή την ηγεμονία άλλων χωρών.

Οι καταστροφές θα είναι τόσο μεγάλες που θα αναγκάσουν τη χώρα να προσκολληθεί σε μια ή περισσότερες αναπτυσσόμενες χώρες για να μπορέσει να βγει από τα ερείπια.

Είναι πια φανερό πως το καθεστώς Χομεϊνί δεν μπορεί να υπερασπίσει τα επιτεύγματα της ηρωικής ιρανικής επανάστασης, που δέχεται σήμερα την επίθεση από το Ιρακ και τα γειτονικά αντιδραστικά καθεστώτα με κίνδυνο να πετύχουν οι αντεπαναστικές, φιλοσαχικές δυνάμεις την επιστροφή σ' ένα δικτατορικό, φασιστικό, φιλοδυτικό καθεστώς παρόμοιο μ' εκείνο που σύντριψαν οι Ιρανικές μάζες με τόσες θυσίες.

Το καθήκον της στήριξης της Ιρανικής επανάστασης και της ολοκλήρωσης της βρίσκεται στα χέρια του Ιρανικού εργατικού κινήματος. Μόνο τ'ο εργατικό κίνημα μπορεί να κερδίσει την εμπιστοσύνη των μειονοτήτων (ειδικά των Αραβοφώνων που έχουν μεγάλο ρόλο στη διαμάχη) προσφέροντας τους τα βασικά τους εθνικά δικαιώματα και κυρίως το δικαίωμα αυτοδιάθεσης.

Είναι ακόμα η μόνη δύναμη που μπορεί να ενώσει το Ιρακίνο εργατικό κίνημα σε μια ενιαία προσπάθεια μόνημης ειρήνευσης στην περιοχή γιατί και οι δυο λαοί καταπιέζονται από παρόμοιους εκμεταλλευτές και δεν έχουν να κερδίσουν τίποτε από τις εθνικιστικές - επεχτατικές και θρησκευτικές τους εξάρσεις. Μόνο έτσι μπορούν οι δυο λαοί να προχωρήσουν στην επανόικοδομηση των χωρών τους για την οποία θα είναι πιο αναγκαία παρα ποτε η σχεδιοποιημένη οικονομία σε μια εργατική δημοκρατία.

Για το παγκόσμιο εργατικό κίνημα το βασικότερο και επείγον καθήκον που μπαίνει σήμερα είναι η υπεράσπιση της απειλούμενης Ιρανικής επανάστασης.

Η εκπλήρωση αυτού του καθήκοντος είναι και η βασικότερη συνεισφορά στην αποσόβηση του κινδύνου γενικότερης καταστροφικής σύρραξης που μπορεί να απειλήσει και τρίτο παγκόσμιο πόλεμο.

Ζ.Π.
Δ.Μ.

ΕΛΥΤΗΣ ΚΑΙ ΒΡΑΒΕΙΟ ΦΟΡΝΤ

«Ο ηλιοπότης Ελύτης ένας μύθος για αδαεις»

ΤΟ ΙΔΡΥΜΑ ΦΟΡΝΤ

Είναι γνωστή η δράση και ο ρόλος του ιδρύματος Φορντ στην Ελλάδα την εποχή της Χούντας (και φυσικά μέχρι σήμερα).

Το ίδρυμα αυτό για χρηματοδοτήσεις σε ζητήματα πνευματικά το δημιούργησε το 1936 ο Χένρυ Φορντ (ο πρώτος) για να γλυτώσει πολλά από τα εκατομμύρια που θα έπαιρνε το Αμερικάνικο Δημόσιο σαν φόρο κληρονομίας όταν θα πέθαινε (έξυπνη επινόηση φοροδιαφυγής συνδυασμένη με πρωτότυπη διαφήμιση του συγκροτήματος Φορντ που είναι ένα συγκρότημα εκατοντάδων κερδοσκοπικών επιχειρήσεων με τεράστια κέρδη από την εκμετάλευση εκατομμυρίων εργαζομένων)

Ταυτόχρονα το κεφαλαιοκρατικό συγκρότημα Φορντ προσπάθησε να δημιουργήσει την βιτρίνα του σύγχρονου Μαικίνα που προωθεί τη καλλιτεχνική και πνευματική δημιουργία, που προστατεύει διανοούμενους και συγγραφείς. Φυσικά αυτό το ενδιαφέρον για τις τέχνες και τα γράμματα το ίδρυμα Φορντ προσπαθεί να το παρουσιάσει σαν ανιδιοτελές και αγνό.

Όμως όλες οι προσπάθειες του ιδρύματος Φορντ εντάσσονται μέσα στη γενικότερη ιμπεριαλιστική πολιτική της Αμερικής για διεύθυνση στις διάφορες χώρες κυρίως του τρίτου κόσμου σε θέματα κουλτούρας και πνευματικών ενασχολήσεων.

Το ίδρυμα Φορντ λειτουργεί σαν ένα καλοδοκούμενο γρανάκι του αμερικάνικου πολιτιστικού ιμπεριαλισμού. Ξέροντας ότι στις χώρες του τρίτου κόσμου όπου δεν υπάρχει ακόμα ισχυρή εργατική τάξη, οι στρατιωτικοί και οι διανοούμενοι είναι από τις πιο συγκροτημένες κοινωνικές ομάδες με ισχυρή επίρροή προσπαθεί να εξαγοράσει και να αλλοτριώσει τους διανοούμενους συγγραφείς και καλλιτέχνες. (Για τους στρατιωτικούς υπάρχουν άλλοι υπεύθυνοι)

Οι διανοούμενοι του τρίτου κόσμου δεν είναι οι συνήθως εγκλειστοί στα διάφορα γκέτο της κουλτούρας που υπάρχουν στις μεγαλουπόλεις της Μητρόπολης (2).

Οι διανοούμενοι και επιστήμονες της περιφέρειας παίζουν ένα σημαντικό πολιτικό ρόλο, είναι στη πρωτοπορία του κοινωνικού πολιτικού πολιτιστικού αγώνα, σε επαφή με τα λαϊκά στρώματα της χώρας τους και επίδραση σ' αυτά.

Γι' αυτό και το ίδρυμα Φορντ με υποτροφίες επιχορηγήσεις, με δωρεάν ταξίδια στην Αμερική προσπαθεί να δημιουργήσει ένα μηχανισμό κι' ένα κύκλωμα από διάφορους διανοούμενους των χωρών της περιφέρειας οι οποίοι δεν είναι ανάγκη να είναι ταυτισμένοι με τα αμερικανικά συμφέροντα, αλλά παρα πολλούς σιγα-σιγα θα τους ταυτίσει ή τουλάχιστο θα τους ουδετεροποιήσει.

Το μεγαλύτερο κέρδος φυσικά είναι ότι αυτοί το άπλωμα στους διανοούμενους μιας χώρας με τις επιχορηγήσεις και τα άλλα ωφελήματα που δίνει το ίδρυμα Φορντ εξασφαλίζεται ευνοϊκές συνθήκες για την προώθηση της αμερικάνικης κουλτούρας, των αμερικάνικων προτύπων και αξιών και γενικότερα των αμερικάνικων πολιτικών συμφερόντων.

Για τη δράση του ιδρύματος Φορντ είναι καλό να αναφερόμαστε οι αποκαλύψεις του Δρ. Ντάβιντ Ντάνσον στο Αμερικάνικο περιοδικό Ραμπάρτς (3)

Το δημοσίευμα έκανε γνωστό στην Ελλάδα η Λίλη Ζωγράφου (4)

Ο Δρ. Ντάνσον διαπρεπές μέλος του «Κέντρου Σπουδών» του Ειρηνικού κατάγγελε σε 32 σελίδες αποκαλύψεις με το γενικό τίτλο «Ο Νέος Δούρειος Ίππος-Αλλοτρίωση» τη δράση μιας διε-

θνούς συνωμοσίας με στόχο τη διάνοξη. Με το πρόσχημα των ευγενέστερων ιδανικών, τη βοήθεια για την ανύψωση των υπανάπτυκτων λαών η οργάνωση εξουδετερώνει τους μόνους που μπορούν να της κλείσουν το δρόμο: τους διανοούμενους. Πώς; Κόβοντας τους ένα επίδομα. Έτσι εξασφαλίζει τη σιωπηλή ανοχή τους. Από κει κι' έπειτα είναι για πολύ εύκολο να προσφέρει στην αποικιοκρατική μηχανή της Αμερικής τους λαούς που εποφθαλμία στο πιάτο.

Μεγάλα εκπαιδευτικά ιδρύματα σαν το Κάρνεγκι, το Ροκφέλερ και το Φορντ, συνεργάζονται γι' αυτά τα «υψηλά ιδανικά» και τη διάβρωση εκείνων που θεωρείται φυσιολογικό να αντιδράσουν. Για τη πρώτη χειροποίητη επιτυχία της επιχείρησης «βοήθεια σε υπανάπτυχτους» σεμνύεται το ίδρυμα Φορντ με τα λαμπρά αποτελέσματα της δράσης του στην Ινδονησία.

Ποια είν' αυτά;

Οι υποτροφίες σε καλλιτέχνες συγγραφείς κ.λ.π. οι επιχορηγήσεις σε οργανισμούς, οι δωρεάν σπουδές νέων σε αμερικάνικα πανεπιστήμια, η μετεκπαίδευση νέων επιστημόνων και γενικά η παρέμβαση παντού όπου ήταν δυνατόν, προκειμένου να αλλοιωθεί η εσωτερική δομή, ετοίμασαν σε μια δεκαετία (1950-65) το κλίμα, την ανοχή, την μισαλλοδοξία και κατα συνέπεια τους ντόπιους σφαγιαστές των 600.000 Ινδονησίων συμπατριωτών τους που κατηγορήθηκαν σαν κομμουνιστές ή και συμπαθούντες.

Έτσι το Ίδρυμα Φορντ ξόδεψε βέβαια γενναϊόδωρα (ποσα εξ' άλλου που εκπίπτουν στη φορολογία) αλλά πρόσφερε στην αμερικάνικη κυβέρνηση μια ξενυχισμένη και αποκεφαλισμένη Ινδονησία και επειδή, φυσικά οι καλοί λογαριαμοί κάνουν τους καλούς φίλους, οι Φορντ βγάδουν τα λεφτά τους στο εκατονταπλάσιο, από τον Ινδονησικό λαό που δουλεύει στις επιχειρήσεις τους με «μεροκάματα πίσω».

Πέραν απ' αυτές τις αποκαλύψεις άρχισαν να γίνονται γνωστές και οι σχέσεις του ιδρύματος Φορντ με τη ΣΙΑ (κοίνα πρόσωπα και κοινές μπιζίνες, π.χ. όταν αποκαλύφθηκε ότι η χρηματοδότηση των περιοδικών PREUVES, ENCOUNTER, και QUADERNOS γινόταν από τη ΣΙΑ ανέλαβαν τη σκυτάλη της χρηματοδότησης οι υπεύθυνοι του Φορντ για να καλύψουν λίγο το σκάνδαλο (5).

Επίσης έγιναν γνωστές οι σχέσεις γενικά των επιχειρήσεων Φορντ στο Βρώμικο πόλεμο του Βιετναμ.

Παρ' όλο αυτό το καταγίσιο των πληροφοριών για το ρόλο του ιδρύματος Φορντ οι Αμερικανοί εξακολουθούν με τους διάφορους αστους υποτακτικούς τους στις διάφορες χώρες να υποβάλλουν ότι είναι το «άλλο πρόσωπο της Αμερικής» (6) της καλής Αμερικής που φροντίζει για τις τέχνες και τα γράμματα που είναι φιλοπρόδοη και φροντίζει για τους διανοούμενους ακόμα και ξένων χωρών.

Μπροστα στο συνεχές ξεμα-

σκάρεμα του Ιμπεριαλιστικού ρόλου της Αμερικής στα διαβόρα πολιτικά και οικονομικά στρατιωτικά γεγονότα που άρχισε σιγα-σιγα να γίνεται σ' όλες τις χώρες του κόσμου έγινε αυτή η προσπάθεια να στηθεί ένας άλλος μύθος μιας Αμερικής που ανθρωπιστικά ασχολείται με την πνευματική ανάπτυξη των ξένων χωρών.

Αυτός ο μύθος χρησιμοποιήθηκε σαν άλλοθι και από προοδευτικούς καλλιτέχνες και διανοούμενους για να δεχθούν την επιχορήγηση Φορντ χρησιμοποιώντας το επιχειρήματα ότι συνεργάζονταν με μια «προοδευτική» πλευρά της Αμερικανικής πραγματικότητας. (6)

Δικαιολογίες όταν υπάρχει ανάγκη να δικαιολογηθούν τα αδικαιολόγητα.

Πάντως το ίδρυμα Φορντ έκανε καλά τη δουλία του στην Ελλάδα.

ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

«Προσωπιδωφόροι μεσ' τον άλλο αιώνα τις θηλιές ετοιμάζουν»

Οδυσσεάς Ελύτης

Στην αρχή οι παράγοντες του ιδρύματος Φορντ κινήθηκαν καθαρά συνομηλικά στην Ελλάδα.

Χωρίς προκήρυξη διαγωνισμών για υποτροφίες βραβεία και επιχορηγήσεις, χωρίς επίσημη και γνωστή επιτροπή που θα έκρινε για τα βραβεία, χωρίς ΚΡΙΤΗΡΙΑ για την απονομή των βραβείων, χωρίς ανακοίνωση για τους καλλιτέχνες που εκλέχθηκαν για να πάρουν τα λεφτά.

Όλα στα μουλωχτά, στα παρασκηνία, σε μια ύποπτη ατμόσφαιρα.

Το πλήσισμα των διανοούμενων γινόταν μυστικά. Τα κίνητρα αυτής της τακτικής ήταν ξεκάθαρα. Ξέροντας καλά τον ύποπο ρόλο που παίζανε φοβόντουσαν τις πολεμικές και τις αποκαλύψεις για το ρόλο του ιδρύματος σε άλλες χώρες όπου το ίδρυμα είχε δράση από παλιά.

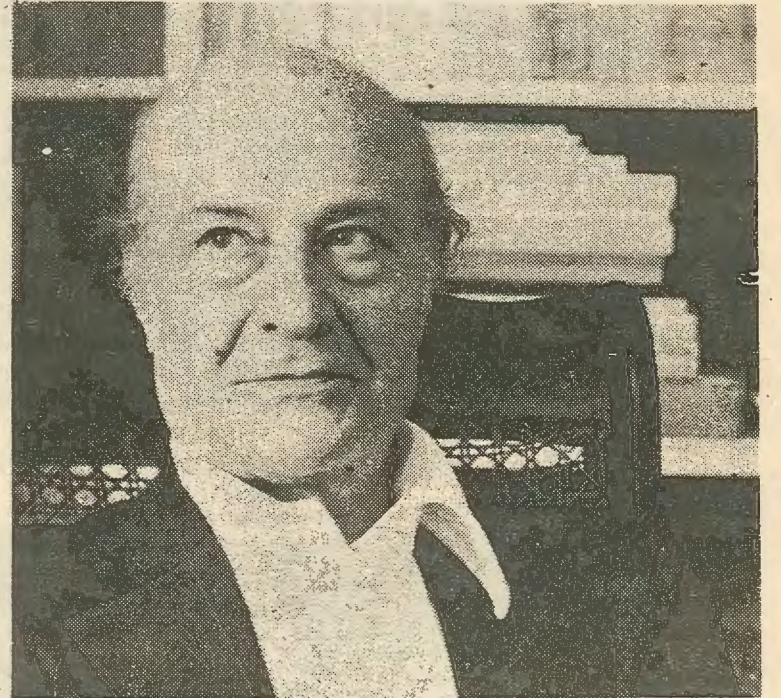
Ξέρανε ότι θα άρχιζαν οι κριτικές και οι ερωτήσεις για τους σκοπούς του ιδρύματος, ποιους εκλέγει να βραβεύσει και ποια είναι τα κριτήρια του, οι αναφορές για τις συνδέσεις του με την εξωτερική πολιτική του Αμερικανικού Ιμπεριαλισμού.

Όλα αυτά θα επέβλλαν ένα κλίμα που θα δυσκόλευε το ίδρυμα στη δαλυτική του δουλία, που θα προκαλούσε από την αρχή αρνήσεις των προοδευτικών κυρίως διανοούμενων να δεχτούν τις επιχορηγήσεις και τις υποτροφίες της Φορντ μπροστα σ' αυτή τη κατακραυγή και την αμφισβήτηση του ρόλου της Φορντ. (Παράδειγμα ο Μανώλης Αναγνωστάκης που όταν πληροφορήθηκε τις δραστηριότητες του Φορντ επέστρεψε τα χρήματα πίσω).

Μέχρι ναρχόταν λοιπόν η ώρα των αποκαλύψεων (που οπωσδήποτε θαρχόταν γιατί μια τέτοια κίνηση δεν μπορούσε να μείνει κρυφή, εξ' άλλου και το ίδιο το ίδρυμα στο πρόγραμμα του είχε να ανακοινώσει τις δραστηριότητες του στην Ελλάδα), μέχρι λοιπόν την ώρα των αποκαλύψεων οι υπεύθυνοι του ιδρύματος Φορντ ήθελαν να έχουν μερικά ατου στα χέρια τους.

Γνωστούς και καταξιωμένους στη λαϊκή συνείδηση διανοούμενους λογοτέχνες και καλλιτέχνες δημιουργία τελεωμένων που θα δυσκόλευε κάθε πολεμική ενάντια στο αλλωτριωτικό ρόλο του ιδρύματος.

«Τι σύστημα αλήθεια! Αλλά και τι εργασία έχετε κάμει! Και πόσο σεμνά και αδούρβα! Έξη χρόνια τώρα κυκλοφορείτε ασόρτος ανάμεσα μας. Προσεγγίσατε, παρασύρατε, υποαχθήκατε βάλσατε σε πείρασμα, κλονίσατε συνειδήσεις, γκρεμίσατε υπολήψεις. Πώς; Μα μοιράζοντας λεφτά, ταξίδια και υποσχέσεις για ένα απώτερο μέλλον. Κι όλο και μεγάλωνε η λίστα. Χρειαζόσασταν ονόματα ηχηρά. Και έντιμα. Και συμβολικά για το πλήθος. Πολύτιμα και αναγκαία για τη μαζική συνείδηση. Όλους που είχαν ή που θα μπο-

ρούσαν να αναπτύξουν ένα ανύστημα τους περνούσατε από την προκρούστεια φορντιανή οικονομική χορηγία. Όλα κάτω. Να μη βρούμε τίποτα την ώρα της κρίσης. Γιατί το ξέρατε πως η κρίση θαρθεί. Αλλά με την απόλυτη μυστικότητα σας κερδίζατε καιρο και ονόματα. Κι εμείς χάναμε ερείσματα. Κι όταν η κρίση ξέσπασε, ξετυλίξατε με ήρεμο και αποφασιστικό χερι την περίφημη λίστα σας: Πενήντα ασήμαντοι διανοούμενοι. Αλλά και δέκα άνθρωποι που τους πιστεύαμε, τους αγαπούσαμε.

Είχατε κατωχυρωθεί! Θρίαμβος του Ιδρύματος Φορντ (7).

Οι υπεύθυνοι του Φορντ κατάφεραν έτσι καλά τη δουλειά-τους, στο θέμα αυτο καθώς και στο γενικότερο θέμα της πολιτιστικής εξάρτησης της Ελληνικής πολιτιστικής ζωής.

Πέραν απ' αυτό προκάλεσε και μια αλλοτρίωση στο χώρο των Ελλήνων διανοούμενων - διαμάχες και αλληλοσπαράγμους για το ποιος θα πάρει το βραβείο. Ταυτόχρονα βοήθησε στη δημιουργία ενός ατομισμού στους ελλήνες διανοούμενους και απότρεψε τη διαδικασία εκείνη που τα καθημερινά προβλήματα της ζωής και της δημιουργίας θα έφερναν κοντα τους Ελληνες διανοούμενους και που μετά στη συσπείρωση τους θα τους έφερνε σε σύνδεση με το γενικότερο αγώνα του Ελληνικού λαού.

Προσφέροντας λύση στα προβλήματα τους ή κάνοντας τους να ελπίζουν ότι θα τα διευθετήσουν μέσω της Φορντ, το ίδρυμα αυτο και κατ' επέχταση η αμερικάνικη πολιτική «πετύχαινε μια πρώτη νίκη απέναντι-τους». (8)

Όμως το πιο σημαντικό ήταν ότι το ίδρυμα Φορντ κατάφερε αλλοτριώνοντας και εξαγοράζοντας να δημιουργήσει ένα κύκλωμα κι' ένα μηχανισμό από ελλήνες διανοούμενους που παρα τις διαφορετικές πολιτικές στάσεις και εντάξεις (έχοντας όμως ένα κοινό βασικό σημείο ότι οι στάσεις και οι εντάξεις-τους δεν θα ξεπερνούσαν το όριο της επικίνδυνης αμφισβήτησης της αστικής τάξης και της Αμερικανοκρατίας στην Ελλάδα) θα μπορούσαν να αποτελούσαν την εναλλακτική λύση μετά τη χρεοκοπία της προσκείμενης στη Χούντα διάνοξης. Οι Αμερικανοί σίγουρα ήξεραν ότι η Χούντα και οι συν αυτή υ. τελείωναν μια μέρα άδοξα. Και όπως προετοίμαζαν μια εναλλακτική πολιτική λύση που δεν θα ερχόταν σε αντίθεση με τα συμφέροντα τους (που το κατάφεραν βέβαιε επιστροφή Καραμανλικής δεξιάς), προετοίμαζαν και ένα διάδοχο μπλοκ διανοούμενων που θα εκφραζε στο πνευματικό επίπεδο την καινούργια κατάσταση. (που το κατάφεραν).

Όλα αυτά για να μη βρεθούν μπροστα στη δυναμική της αλλαγής την ώρα που έπρεπε να αποχωρήσει

η Χούντα που μπορούσε να προκαλέσει ανεξέλεχτες καταστάσεις. Δεν έπρεπε να υπάρξει κενό πνευματικής ηγεσίας ούτε και αντίθετη στους αμερικάνους εναλλακτική λύση. Έτσι μετά τη μεταπολίτευση και το θάψιμο από τη λαϊκή περιφρόνηση της φιλοχουντικής διάνοξης (Φράγκος, Τωμαδάκης, Γιωργαλας, Παπακωνσταντίνου κ.λ.π. κ.λ.π.) στην επιφάνεια ανήλθαν οι διάφοροι διανοούμενοι των επιχορηγήσεων της Φορντ. Ένα παράδειγμα: Στο Ελληνικό Πολιτιστικό Κέντρο (στη Λευκωσία) οι σημαντικότεροι που προσκλήθηκαν για να δώσουν διάλεξη-που αποτελούν ένα αρκετά αεθαστο αριθμό των εκδηλώσεων που έχουν γίνει εκεί - είναι από τους διανοούμενους που διατελούσαν παλιά τρόφιμοι της Φορντ.

ΕΛΥΤΗΣ ΚΑΙ ΦΟΡΝΤ

Ο Ελύτης που κατά το περιοδικό «Παντέρμα» τον μεταχειρίστηκε το ίδρυμα Φορντ σαν το πιο καλό πόνι της περίπτωσης του στην Ελλάδα (9) έκανε αίτηση και πήρε την επιχορήγηση κι' ήταν από τους παρακοιμώμενους των κύκλων του Φορντ.

Σε συνέντευξη τύπου που έδωσε μετά τη παραλαβή της επιχορήγησης ο Ελύτης δήλωσε προς το Γ. Πηλιχο, 1973 (10).

Ελύτης: Δεν συνηθίζω να κάνω ποτέ τίποτα που να το κρύψω. Η ζωή μου θέλω να είναι διάφανη όσο και η ποίησή μου. Κάποτε δέχθηκα ένα βραβείο. Φοβούμαι ότι ήταν το πρώτο και το τελευταίο. (εννοείται πριν το Νόμπελ: σημ δικη μου). Πρέπει να συντρέχουν πολλοί λόγοι στο μέλλον για να πεισθώ. Για τίποτα στον κόσμο δεν θα αποδεχόμουν κάτι που έστω και έμμεσα μπορούσε να περικλείνει το κίνδυνο μιας υποδούλωσης. Τα επαγγελματικά μου όμως συμφέροντα τα διεκδικώ. Είναι άλλο πράγμα. Όπως και οι υποτροφίες που σε βοηθούν να τελειώσεις ένα μακρόπνοο έργο. Εάν δέχθηκα το «Φορντ» είναι ακριβώς επειδή το δίνει ένας ιδιωτικός οργανισμός που δεν έχει καμία σχέση ούτε με την αμερικανική ούτε με την Ελληνική Κυβέρνηση. Τα μεγαλύτερα και τα πιο σοβαρά ιδρύματα που το έχουν δεχθεί, από την Βόρεια Ευρώπη ως τη Νότια Αίγυπτο, αποτελούν τη καλύτερη εγγύηση. Όλα τα άλλα είναι ανοησίες ή «εκ του πονηρού».

Το να επιμένει ο Ελύτης στη συνέντευξη του ότι το Φορντ είναι ιδιωτικός οργανισμός και ότι δεν ξέρει να έχει σχέση με την Αμερικανική Ιμπεριαλιστική πολιτική μετά από τόσα δημοσιεύματα που γράφθηκαν πριν, είναι καθαρή υποκρισία. Πριν από τη συνέντευξη του δημοσιεύθηκαν 20 και πάνω άρθρα σε Ελληνικές εφημερίδες και περιοδικά που αποκάλυπταν το ρόλο του ιδρύματος Φορντ. Το 1971 είχε μεταφραστεί από τις εκδόσεις Διογένη το βιβλίο του Κλων Ζυλιεν «Αμερικάνικη αυτοκρατορία» (11) με ειδικό άρθρο για το ρόλο των ιδρυμάτων τύπου Φορντ.

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΛΕΜΕΣΟΥ

Απολογισμός δράσης και προοπτικές

Είναι πιά γενικά παραδεχτο πως οι Κινηματογραφικές Λέσχες στη Κύπρο, παρα τα συνεχή και σοβαρά προβλήματα που αντιμετωπίζουν, ωστόσο συμβάλλουν στην απόχτηση «Κινηματογραφικής συνείδησης», στοιχείου που δίπλα σε άλλα είναι απαραίτητο για τη μελλοντική ανάπτυξη ενός μαζικού πολιτιστικού κινήματος στον τόπο.

Η συνεχής λειτουργία και προσφορά των Κινηματογραφικών Λεσχών αποτελεί ως αφετηρία τη στιγμή, τη μόνη εξαίρεση στην περιστασιακή προσφορά που γίνεται με όλους τους άλλους τομείς της τέχνης. Κι αφο το άσχετα με τις ελλείψεις που, αναμφίβολα, παρουσιάζονται στην ως ένα μεγάλο βαθμό «κλειστή» λειτουργία των Λεσχών. Κι ακόμα σε σύγκριση με τις, πραγματικά, σωστές προσπάθειες σε άλλους τομείς τέχνης (ιδιαίτερα ποίησης, μουσικής, θεάτρου).

Για όλα αυτά, λοιπόν, είναι απαραίτητο να γίνουνται γνωστά τα στοιχεία που συνθέτουν τη λειτουργία των Κινηματογραφικών Λεσχών γιατί έτσι μόνο μπορεί να γίνει σωστή εκτίμηση του έργου τους και κατ'επέχταση σωστος προγραμματισμός της παραπέρα πορείας τους προς το στόχο της άμεσης σύνδεσης της τέχνης του Κινηματογράφου με το λαϊκό κίνημα.

Κάθε άλλη τοποθέτηση για ανάπτυξη της Κινηματογραφικής Παιδείας με στόχο, για παράδειγμα, τη συνέχιση ή και επέχταση των Κινηματογραφικών προβολών για μια ομάδα (μικρή ή μεγάλη) διανοούμενων, μέσα σε χώρους και με προσέγγιση τέτοια που να κρατά μακριά από την «τελετουργία για εκλεκτούς» τη μάζα των εργαζόμενων και των αγροτών (κάτι που πετυχαίνει στην εντέλεια ο Θ.Ο.Κ.), μας βρίσκει διαμετρικά αντίθετους.

Η Κινηματογραφική Λέσχη της Λεμεσού λειτουργησε το '79-'80 σε πιο ικανοποιητικό επίπεδο, σε σύγκριση με την προηγούμενη χρονία. Οι δυσκολίες στο θέμα της εκλογής ταινιών συνεχίστηκαν, μια και ο αριθμός των εισαγόμενων ταινιών, που είναι κατάλληλες για προβολή στις Λέσχες, εξακολουθεί να είναι περιορισμένος. Δεν ισχυριζόμαστε, βέβαια, πως δεν προβλήθηκαν καθόλου «εμπορικές» ταινίες όμως η «υποχώρηση» τούτης περιορίστηκε σημαντικά, σε σύγκριση με προηγούμενες χρονίες. Ο συνολικός αριθμός ταινιών που προβλήθηκαν έφτασε στις 44 (σε σύγκριση με 38 της προηγούμενης χρονίας). Από αυτές, 19 εισάχθηκαν από την Ελλάδα σε συνεργασία με την Κινηματογραφική Λέσχη Λευκωσίας, 20 ενοικιάστηκαν από ντόπια γραφεία εισαγωγής ταινιών ενώ τέλος 5 παραχωρήθηκαν για προβολή από προεβθείες και μορφωτικά κέντρα στην Κύπρο.

Στη διάρκεια της Κινηματογραφικής χρονίας που ανασκοπούμε προβλήθηκαν με επιτυχία σημαντικές ταινίες του σύγχρονου Ελληνικού Κινηματογράφου, κάτι που σημαντικό γιατί φέρνει μπροστά μας για προβληματισμό και τοποθέτηση προβλήματα του (άμεσα συνδεδεμένου με την πρόσφατη ιστορία της Κύπρου) Ελληνικού χώρου.

Εξάλλου κάπου 5,850 άτομα παρακολούθησαν τις προβολές, δηλ. 135 άτομα σε κάθε παράσταση (σε σύγκριση με 4,700 και 120 αντίστοιχα

στη διάρκεια του '78-'79).

Η κατάσταση των μελών παρουσίασε, επίσης, μια ελαφρή βελτίωση. Συγκεκριμένα, γράφτηκαν 112 νέα μέλη σε σύγκριση με 102 της περασμένη χρονία, σταθεροποιώντας έτσι τον αριθμό των ΕΝΕΡΓΩΝ μελών σε 180. Ο αριθμός αφοτος παρόλο που είναι ικανοποιητικός για την λειτουργία της Λέσχης, όμως δεν είναι αρκετός να καλύψει (με τις συνδρομές των μελών) τα τρέχοντα οικονομικά έξοδα της Λέσχης.

Η σημαντική βελτίωση της οικονομικής κατάστασης αποτελεί, ίσως, τη μεγαλύτερη επιτυχία της Λέσχης για φέτος. Κι αφο γιατί, δίνει τη δυνατότητα στο νέο διοικητικό συμβούλιο να προγραμματίσει καλύτερα, χωρίς οικονομικό άγχος, τις δραστηριότητες στη διάρκεια της φετινής χρονίας.

Υπάρχει η αισιοδοξία πως, παρα την άφηση του ενοίκιου για την αίθουσα προβολής (από 25 σε 35 λίρες), την ενοίκιαση των ταινιών (υπάρχουν ταινίες που ενοικιάζονται μέχρι και 50 λίρες) και τη μηδανινη βοήθεια της Μορφωτικής Υπηρεσίας του Υπουργείου της Παιδείας (ως οικονομική ενίσχυση πρόσφερε 60 ολόκληρες λίρες) η ανοδική οικονομική πορεία θα συνεχιστεί ή τουλάχιστο έχει ξεπεραστεί οριστικά το οικονομικό αδιέξοδο που βρισκόταν η Λέσχη από τον καιρο της ίδρυσης της.

Στο σημείο αφο αξίζει να γίνει μια αναφορά στο θέμα της αντιμετώπισης που είχε η Λέσχη από μέρους της διορι-

σμένης Δημοτικής Επιτροπής της Λεμεσού. Με αφορμή την εφαρμογή συστήματος εγγραφής προσωρινών μελών η Δημ. Επιτροπή επέμβηκε και έφερε μπροστά στο δικαστήριο την Κ.Λ.Λ. γιατί με την πιο πάνω διαδικασία στερούσε από το Δήμο τα δικαιώματα του φόρου θεάματος! Η απόφαση, δυστυχώς, ήταν καταδικαστική για την Κ.Λ.Λ., παρα την εισήγηση της Μορφωτικής Υπηρεσίας για απαλλαγή, κι αφο γιατί η διορισμένη Δημοτική Επιτροπή θεώρησε πως κάτι τέτοιο θα δημιουργήσει κακο προηγούμενο (για να αραιώσουμε τα κακα προηγούμενα που δημιουργεί η ίδια η διορισμένη Δημοτική Επιτροπή, χρειάζεται να γράψουμε ένα ξεχωριστό σημείωμα).

Στο θέμα τώρα της συνεργασίας των Λεσχών. Οι Κ.Λ.Λεμεσού και Λευκωσίας εισηγήθηκαν τη δημιουργία Κεντρικού Συντονιστικού Σώματος, και η τελεφταία Γενική Συνέλευση έγκρινε ανανέωση της εντολής για το νεοελεγμένο Διοικητικό Συμβούλιο να συνεχίσει τις προσπάθειες. Η επιτυχία αφοτου του στόχου θα δώσει τη δυνατότητα, σε όλες τις Λέσχες, να προγραμματίζουν τις δραστηριότητές τους και να αντιμετωπίζουν τα προβλήματα που υπάρχουν και παρουσιάζονται όσο γίνεται πιο συλλογικά, διατηρώντας συνάμα την αφοτελεια τους.

Τελειώνοντας, πιστέβουμε πως, πρέπει να υπογραμμιστεί η δημοκρατικότητα με την οποία λειτουργεί η Κ.Λ.Λ. Το Διοικητικό Συμβούλιο καθώς και η Γενική Συνέλευση συζητούν, αποφασίζουν και προωθούν, κριτικά και αφοκριπτικά, το διάλογο, πράγμα που αποτελεί σίγουρη εγγύηση για μια ολοένα ανοδική πορεία.

ΕΠΙΣΤΟΛΗ Α. ΡΟΔΙΤΗ

Πήραμε την πιο κάτω επιστολή από τον Αντρέα Ροδίτη και τη δημοσιεύουμε. Επαναλαμβάνουμε πως ευχαρίστως θα δημοσιεύσουμε οποιαδήποτε σοβαρή απάντηση στην κριτική του Σάββα Παύλου για το βιβλίο του «Νουβωρδία». Δεν είμαστε όμως διατεθειμένοι να σταπαλήσουμε πολύτιμο χώρο για ένα κείμενο που απο τη μη δημοσιεύτηκη σε άλλη εφημερίδα και έτσι μπορεί να το δει όποιος ενδιαφέρεται, και από την άλλη ο συγγραφέας του «Πειρασμένος εκ των προτέρων για την ορθότητα της άποψης του», αποφεύγει το θέμα «για να κερδίσει τη συζήτηση». Η μεμφομορία για το «μάταιο των επιχειρηματολογιών» δεν προσφέρει τίποτε για την ανακάλυψη της αλήθειας.

Με λύπη μου είδα στο τελευταίο σας φύλλο σχόλια της Συνταχτικής Επιτροπής της εφημερίδας πάνω σε κείμενο που σας έστειλα, χωρίς να δημοσιεύεται το ίδιο το κείμενο. Μπορεί να κάμνω λάθος, διερωτώμαι όμως αν δεν θα ήταν σωστότερο ν' αφήνατε τους αναγνώστες σας να βγάλουν το δικό τους συμπέρασμα αφο διαβάσουν το ίδιο το κείμενο μου. Δεν θα είχα βέβαια καμμία ένσταση αν δημοσιεύονταν τα σχόλια σας μαζί με το κείμενο μου. Μόνο έτσι, πιστεύω, ένας σκεπτόμενος άνθρωπος (και τέτοιοι πρέ πει νάναι οι αναγνώστες σας) θα μπορούσε να βγάλει το δικό του συμπέρασμα. Όπως ήρθαν τα πράματα φαίνεται πως υπαγορεύετε στους αναγνώστες σας τι να σκεφτούν.

Η δικαιολογία που προτάσσετε για τη μη δημοσίευση του κειμένου μου είναι πως δημοσιεύετε μόνο «πρωτότυπες συνεργασίες». Θα εννοείτε ασφαλώς «αποκλειστικές συνεργασίες» αφο αναφέρεστε στη δημοσίευση του απο τη «Σημερινή». Έστειλα το κείμενο μου σε σας και στη «Σημερινή» γιατί αυτές οι δύο εφημερίδες ασχολήθηκαν με τη «Νουβωρδία» και γιατί ο σχολιαστής της «Σημερινής» απευθύνθηκε καθαρά σε μένα μέσω της στήλης του ζητώντας την άποψη μου.

Στο σχόλιο σας για το κείμενο μου αναφέρετε επι λέξει και τα εξής: «Στην επιστολή του ο Ροδίτης μας λέει περίπου...» και τυπώνετε αυτά που νομίζετε ότι «περίπου» είπα. Λυπούμαι ειλικρίνα γιατί όχι μόνο «περίπου» αλλά καθόλου δεν είπα αυτά που τυπώνετε. Αυτα που είχα να πω τα είπα στο κείμενο που σας έστειλα, αυτα που λέτε εσεις, τα λέτε εσεις.

Θα ήθελα ακόμα, αν μου το επιτρέψετε τελικά, ν' αναφερθω και σε μια άλλη φράση σας: «Η αλήθεια δε βλάπτει ποτε για μας». Επειδή παρακάτω συμφωνάτε πως η αλήθεια είναι κάτι που θέλουμε να βρούμε, δηλαδή κάτι που δεν έχουμε βρει ακόμα, πως παίρνετε σαν δεδομένο ότι δεν βλάπει ποτε; Μήπως γνωρίζετε εκ των προτέρων ποια είναι η αλήθεια; Γιατί αν έτσι έχουν τα πράματα τότε το καλύτερο είναι να δημοσιεύσετε το αρχικό μου κείμενο που ακριβώς ασχολείται μ' αυτο το θέμα: Το μάταιο των επιχειρηματολογιών όταν ο ένας τουλάχιστον απο τους συζητητές δεν επιδιώκει την αλήθεια, αλλά πειρασμένος εκ των προτέρων για την ορθότητα της άποψης του, χρησιμοποιεί τη λογική μόνο και μόνο για να κερδίσει τη συζήτηση.

Αντρέας Ροδίτης
26/9/80.

Δυο χρόνια πριν δώσει τη συνέντευξη στο βιβλίο της Λίλης Ζωγράφου που αναφερόταν ΣΤΟΝ ΙΔΙΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΙΗΣΗ ΤΟΥ (12) γινόταν ένα καθαρό ξεσκέπασμα του ρόλου που διεραμότιζε το Φορντ. Ακαταπόιστος δεν ήταν ο Ελύτης. Γιατι πέραν απο τις Ελληνικές δημοσιεύσεις που αναφέραμε οπωσδήποτε θα είχε την ευχέρεια να πληροφορηθεί για το Φορντ κι απο άλλες ξένες πηγές και δημοσιεύματα.

Ούτε και σήμερα είναι ακαταπόιστος-τώρα χρόνια μετα την συνέντευξη. Ομως δεν έκαμε καμια δήλωση για να επανορθώσει. Άσχετα αν μιλά στη συνέντευξη του για τη «διαφανή ζωή» του.

Το κωμικοτραγικό με το βιβλίο της Λίλης Ζωγράφου «Ο Ηλιοπότης Ελύτης» είναι ότι σ' αυτο η συγγραφέας κάνει μια επίθεση ενάντια στη μέθοδο της πολιτιστικής αλλοτριώσης που χρησιμοποιεί η Αμερικάνικη Ιμπεριαλιστική πολιτική, για να προωθήσει τα συμφέροντα της γνωστοποιεί τις αποκαλύψεις του δρ. Ντάνσον στο περιοδικό «Ράμπματ» για το ρόλο του Φορντ και των άλλων ιδρυμάτων και αντιπαράθετεί σ' αυτη τη προσπάθεια αλλοτριώσης τη στάση του ποιητή που καταγγέλλει τον Ιούδα και κάνει έκκληση για την απόριψη των αργυριών (13).

«Και ημέρα κρίσεως καμμία επειδή εμεις αδελφοί εμεις ημέρα της κρίσεως και δικο μας το χέρι που θ' αποθεωθεί κατα πρόσωπο ρίχνοντας τα αργύρια» (14).

Αυτα έγραφε για τον Ελύτη η Λίλη Ζωγράφου πριν μαθευτεί ότι έκανε αίτηση και πήρε τα λεφτα του Φορντ.

Παρα τις αποκαλύψεις του Ιμπεριαλιστικού και αλλοτριωτικού ρόλου του Ιδρύματος τα χρόνια που ακολούθησαν και μετα την παραλαβή της χορηγίας απο το Φορντ, παρα τη καταστροφή της Κύπρου λόγω των Αμερικανικών συμφερόντων και παρα τις αποκαλύψεις για το παρασκηνακό και φανερό ρόλο της Αμερικάνικης πολιτικής στην Ελλάδα που καταγιγιστικά δημοσιεύτηκαν σ' όλα τα ελληνικά έντυπα μετα τη πτώση της Χούντας, ο Ελύτης δεν έριριζε τα αργύρια που πήρε δείχνοντας μας χαρακτηριστικά την στάση των Ελλήνων αστών διανοούμενων και καλλιτεχνών που μιλουν στη τέχνη τους για τα υψηλά ιδανικά για τις κρυστάλλινες και απεγάδιαστες στάσεις ζωής καθώς και αλλα ηχηρα παράρροια αλλα στη πράξη η ζωή τους είναι ένας συνεχής συμβιβασμός, δουλοπρεπής εξυπηρέτηση των ντόπιων και των ξένων αφεντικών.

Εκφράζοντας αψη τη στάση των αστών διανοούμενων ένας άλλος μεγάλος συμβιβασμένος της Ελληνικής διάνοησης ο Στρατής Μυριβήλης-που αλλαξε πολλές φορές τα αιχμηρα μέρη του νεανικού ρωμαλέα αντιπολεμικού μυθιστορηματος του «Η ζωή εν τάφω» επι το εθνικοφρονέστερον για να γίνει αρεστος στο κατεστημένο και ακαδημαϊκός-γράφει σ' ένα άρθρο για τη στάση ζωής του πνευματικού ανθρώπου, αποκαλυπτικό για το τρόπο σκέψης των μικροαστών και αστών διανοούμενων.

«Όλοι μας λίγο η πολυ-λέει ο Μυριβήλης ζούμε μια διπλη ζωή. Πρώτα εκείνη που μας επιβάλλει η κοινωνική οργάνωση των ανθρώπων και ο αγώνας της βιοπάλης. Αυτη η πλευρα της ζωής μας είναι γεμάτη συμβιβασμούς, υποχωρήσεις, αναντιρίες και προσαρμογές αντίθετες προς τις αξιώσεις της ψυχής. Πλάϊ σ' αυτη την κατα συνθήκη ζωή, που θα πρεπε να πιδάνει μέσα στην ιστορία της ύπαρξης μας ένα ασήμαντο κεφάλαιο, ενω σήμερα αποτελεί το κύριο σώμα της, υπάρχει μια άλλη ζωή, μόλις ανεκτη απο το κοινωνικό σύνολο και τους νόμους που κανονίζουν τις σχέσεις των μελών του. Αυτη η δεύτερη, η παράμερη, η περιθωριακή ζωή μας, είναι απόλυτα δική μας ζωή, η μουσική η πολυτιμη αληθινή ζωή μας. Για να ασύσουμε αυτη την «αγαθή μερίδα» είναι που κάνουμε όλες τις υποχωρήσεις στη ρουτίνα και τη σύμβαση. Αυτη τη ζούμε απόμερα μακριά απο αγοραλούς θόρυβους, ολομόναχοι, εμεις και η ψυχη μας» (15)

Η μουσική παράμερη εσωτερική ζωή που την ζουν γνήσια - ο χρυσέλεφάντινος πύργος που καταφεύγουν εκεί μόνοι με τη ψυχη τους-είναι το αλλοθι των αστών διανοούμενων για τους καθημερινούς

τους συμβιβασμούς για να τύχουν συγγώνης για τα κάθε λογής παραπάτηματα τους, παράγοντας έτσι μια μη ενιαία θεώρηση της ζωής, ένα διαχασμο θεωρίας και πράξης, εσωτερικού κόσμου και εξωτερικών εκδηλώσεων, εσωτερικής θέλησης να είσαι αλώς και εξωτερικής συμπεριφοράς που είναι διαφορετική απο τη θέληση, πνευματικής δημιουργίας που είναι αντίθετη απο τη στάση του ποιητή απέναντι στη κοινωνική-πολιτική πραγματικότητα που ζει. Εδω δεν μπορεί να επωθει τίποτε άλλο παρα τα λόγια του Γ. Σκαρίμπα σε συνέντευξη του σχετικά με την Ελληνική Ιντελιγκέντσια. (16).

«Όλοι τους αυτοί στάθηκαν ανάξιοι του όρου «Πνευματική ηγεσία»

Αυτοι είναι καθιερωμένοι παλιάνθρωποι. Δεν φρόντιζαν παρα για τα σιχαμερα συμφεροντάκια τους (οικία μετ' εξώστου και κήπου - του Β. Ούγκω-και τας κυανας ακτας των ασημομούρων θυγατέρων τους). Η ιστορία της Νεώτερης Ελλάδας δεν γνώρισε χειρότερη ιντελιγκέντσια απ' αυτούς τους υψηλοκάπελλους και τηβνοφόρους ανθρωπάκηδες. Αυτοι ήσαν δούλοι του εκάστοτε κατεστημένου όχι διακριτικά με λιβρέα, αλλα ξετσιπυτα με ποδια μαγαζόστορα».

ΣΑΒΒΑΣ ΠΑΥΛΟΥ

Σημείωση: Το άρθρο γράφεται απο κάποιο που αγαπα πολυ την ποίηση του Ελύτη-εχτος απο τις περιπτώσεις που γίνεται πολυ υδαρής λόγω...πολλου Αιγαίου. Το άρθρο αναφέρεται σε μια συγκεκριμένη στάση του ποιητή απέναντι στα χρήματα του Φορντ και τη γενικότερη πολιτιστική διάεισδυση αυτού του ιδρύματος στην Ελλάδα. Στην Κύπρο δεν υπάρχει κριτική. Οτι είναι καθιερωμένο στην επίσημη Ελλάδα γίνεται εδω δεχτο με τα εκθαμβα μίτια του επαρχιωτισμού μας. Είναι πολυ συνηθισμένες οι περιπτώσεις Κυπρίων που γράφουν ολόκληρες σελίδες στις εφημερίδες για την ευκαιρία που είχαν να πιουν ένα καφε με γνωστο Ελληνα ποιητή ή καλλιτέχνη. Να μην αναφέρουμε και τα καμώματα και τις υστερίες απο τσαλιμιούσες και ακκιζόμενες Κύπριες μικρογκομνίτσες για τους εξ Ελλάδος αφικνουόμενους γνωστους λογοτέχνες και καλλιτέχνες που ερχονται προσκαλεσμένοι εδω. Ούτε και τα καμώματα μερικων τους διθύραμβους τους, τις προσπάθειες πλησιάζματος, για μια κουβέντα να φανερί ότι τους ξέρουμε, ότι σε μια εκδήλωση είμαστε μαζί.

Σ.Π.

ΠΑΡΑΠΟΜΠΕΣ

1. Μιχάλη Ζαφειρή: «Επάλληλοι Κύκλοι τέμνουν το σχιζοφρενικό πεδίο η το παιδί που έφυγε ταξιδεύοντας προς τα άστρα» (ποιήματα)ν Ελληνική Ποίηση εκδ. Διογένης, Αθήνα 1978. Απο το ποίημα «Τι ν' απογίνεις» σελ. 15.
2. Διεθνής Πολιτική: Γενάρης 1977 «Λατινική Αμερική η εξόντωση των ελίτ» άρθρο του HUGO NEIRA
3. «Ράμπματς» Οκτώβρης 1970.
4. α) Λίλης Ζωγράφου: «ανοιχτη επιστολή προς τους επιχορηγούμενους απο το ίδρυμα Φορντ.» περ. Παντέρμα αρ. 2 Δεκεμβρης 1972. β) Λίλης Ζωγράφου «ο ηλιοπότης Ελύτης» σελ. 69 Αθήνα 1971 εκδόσεις ΕΡΜΕΙΑΣ.
5. Κλωντ Ζυλιεν «Η αμερικανική αυτοκρατορία» σελ. 317. εκδ. Διογένης Αθήνα 1971.
6. «Ο Ρόλος του ιδρύματος Φορντ.» Νέοι Στόχοι Μάρτης 1972 άρθρο του Ευθύμου Παπανικολάου.
7. Λίλης Ζωγράφου: Ανοιχτη επιστολή. «Παντέρμη» Γενάρης 1973 αρ. 3.
8. «Μια προσπάθεια προσέγγισης της Ελληνικής κινηματογραφικής πραγματικότητας» συλλογική δουλια Αντωνόπουλου, Ζερβου, Καπετανάκη, Κίτου, Κλαμπασέα, Παπαδημητριάκη, Νικολαΐδη Οδόφραγμα Πορεία σελ. 30 Λευκωσία 1977.
9. Παντέρμα αρ. 15
10. Συνέντευξη του Ελύτη στο Γ. Πηλιχο. «Τα Νέα Αθήνα 27-1-1973 σελ. 5.
11. Κλωντ Ζυλιεν: «Η αμερικανική αυτοκρατορία» μετάφραση Νίκου Κραμανλή. Εκδόσεις «Διογένης» Αθήνα 1971. Σελ. 316-317.
12. Λίλης Ζωγράφου. «Ο Ηλιοπότης Ελύτης» εκδ. Ερμείας Αθήνα 1971.
13. Λίλης Ζωγράφου «ο Ηλιοπότης Ελύτης» σελ. 72.
14. Οδυσσέα Ελύτη «Το αξίον Εστι» εκδ. Ικαρος εκδοση εχτη σελ. 47.
15. Στρατή Μυριβήλη «Μιλάμε για την Τέχνη» εκδ. 1958 σελ. 59-60.
16. Γ. Σκαρίμπα Συνέντευξη στο Σάββα Παύλου «Φιλελεύθερος» Λευκωσία 26.8.1973.

Φωνάζει ο κλέφτης για να σιωπήσει ο νοικοκύρης ΟΙ ΚΑΠΙΤΑΛΙΣΤΕΣ ΒΡΥΧΟΥΝΤΑΙ ΚΙ ΑΠΕΙΛΟΥΝ

Θέλουν ακόμα λιγότερο έλεγχο τιμών!

Η επιστολή του προέδρου της οργάνωσης των εργοδοτών Σολομίδα και το υπόμνημα των εμποροβιομηχάνων (ΚΕΒΕ) στο Υπουργείο εμπορίου που δόθηκαν στη δημοσιότητα στις 21 και 26 του Σεπτεμβρίου αντίστοιχα αποτελούν μια νέα απόδειξη του θράσους των κυρίων καπιταλιστών και της αποκάλυπτης επίθεσης τους ενάντια στην αριστερά και το βιοτικό επίπεδο των εργαζομένων.

Στα δυο αυτά έγγραφα καταγγέλλεται ο «κρατικός παραμβατισμός» στον έλεγχο (:) των τιμών που «υπονομεύει το φιλελεύθερο σύστημα (ΟΕΚ), το «σύστημα της ελεύθερης οικονομίας» (ΚΕΒΕ) και απειλεί τη δημιουργία «αστυνομικού κράτους». Κι όλα αυτά λόγω των πιέσεων προς την κυβέρνηση από «τους πολέμους της πλουραλιστικής δημοκρατίας» (ΟΕΚ) ή όπως βάζει το ΚΕΒΕ: «Λόγω των πιέσεων της Αριστεράς» ο κος Σολομίδης μάλιστα επιχειρεί και ένα παραλληλισμό του κρατικού παρεμβατισμού στην Κύπρο με αυτόν της Πολωνίας!

Ο Υπουργός εμπορίου καλείται από τους εργοδότες να μιμηθεί τις «Δυτικές χώρες του δημοκρατικού συστήματος της Μικτής Οικονομίας» στις οποίες «καταργούνται καθημερινά τόσο τα παρεμβατικά διατάγματα ελέγχου των τιμών όσο και οι αντίστοιχοι διοικητικοί μηχανισμοί που στήθηκαν από της εποχής του παγκόσμιου πολέμου».

Αλλιώς θα καταστραφεί το κοινωνικό σύστημα και η «ιδιαιτική πρωτοβουλία» ή όπως αφήνεται να νοηθεί θα ελαττωθούν ακόμα περισσότερο οι επενδύσεις των Κυπρίων κεφαλαιοκρατών (που αναπόφευκτα θα οδηγήσει σε ανεργία).

Πολυ ενδεικτικά πραγματικά τα δυο αυτά έγγρα-

φα. Οι Κύπριοι εργοδότες και εμποροβιομηχανοί καπιταλιστές δεν χόρτασαν ακόμα. Δεν τους φτάνουν τα εύκολα εκατομμύρια που τσέπωσαν και τσεπάνουν με βουλιμία μετά την εισβολή εκμεταλλεζόμενοι τους μόχθους της εργατιάς

Δεν έφτασαν οι υποχωρήσεις των εργατικών οργανώσεων, οι βιομηχανικοί κώδικες, η εθελοντική εγκατάλειψη δικαιωμάτων που κερδήθηκαν με δεκάδες χρόνια αγώνων, τα κίνητρα που τους πλάσαρε το κράτος με το τσουβάλι για να «ενθαρρύνει τις εξαγωγές» και τον επαναπατρισμό κεφαλαίων. Δεν έφτασαν τα εκατομμύρια που έτρεξαν να κρύψουν στις Ελβετικές τράπεζες. Τους βαρφοφόρτωσε βλέπετε η άδικη φορολογία (οι εργαζόμενοι πληρώνουν μόνο 1 1/2 φορά περισσότερο από τις εταιρείες σε φόρο εισοδήματος!) και οι χαμηλοί συντελεστές κέρδους (μόνο 300-500 τοις εκατόν στα αυτοκίνητα κι ανήκουστα υπερκέρδη στα καύσιμα τα παπούτσια τον οικιακό εξοπλισμό, τα φάρμακα κι άλλα είδη βασικής ανάγκης, τα οικοπέδα τα οικοδομικά υλικά, τα διαμερίσματα κλπ κλπ).

Όχι, θέλουν κι άλλα! Η ανύπαρκτη σχεδόν επιτροπή τιμών τους ενοχλεί.

Ενώ το κράτος που σε συνθήκες κατοχής, προσφυγίας και κοινωνικής εξαθλίωσης δεν έκαμε καμία κρατικοποίηση δεν ίδρυσε καμία κρατική βιομηχανική μονάδα αλλά ενίσχυσε με κάθε τρόπο τους ιδιώτες και τους έκαμε εκατομμυριούχους σε λίγους μήνες, παρεμβαίνει υπερβολικά και μπαίνει στα πόδια τους.

Μπροστα στη βαθιά οικονομική κρίση που πλήττει το διεθνή καπιταλισμό οι Κύπριοι εργοδότες και εμποροβιομηχανοί ζητούν από τους πολιτικούς τους εκπροσώ-

πους να μιμηθούν τις «Δυτικές χώρες του δημοκρατικού συστήματος της Μικτής Οικονομίας» που μη έχοντας άλλα περιθώρια επέχτασης της εκμετάλλευσης χτυπούν ανελέητα το μεροκάματο των εργαζομένων ενώ αφήνουν ανεξέλεχτες τις τιμές. Δεν νοιάζονται οι Κύπριοι καπιταλιστές για τον πληθωρισμό των 20 και 25% των δυτικών χωρών, για τα 25 εκατομμύρια των ανέργων που σπαταλουν τη ζωή τους στις ουρές για να πάρουν το απάνθρωπο μεροκάματο της ανεργίας και της πείνας. Βλέπουν μόνο τις ανεξέλεχτες τιμές και τα γρήγορα κέρδη τους και θέλουν να τα φορτώσουν όλα στις βαρφοφορτωμένες ράχες της εργατικής τάξης κι όλων των εργαζομένων.

Δεν βλέπουν όμως ούτε τον ογκούμενο ξεσηκωμό των οργισμένων εργατικών μαζών που με γενικές απεργίες, καταλήψεις εργοστασίων και μάχες στους δρόμους με την αστυνομία αγωνίζονται να διαφυλάξουν όσα κέρδισαν «από της εποχής του παγκόσμιου πολέμου». Οι καπιταλιστές της δύσης δεν είναι σίγουροι πια για την αποτελεσματικότητα της ολομέτωπης επίθεσης ενάντια στο βιοτικό επίπεδο και τις οργανώσεις των εργατών και διασπώνται πάνω στην ταχτική τους απέναντι στην εργατική τάξη έχοντας χάσει το ηθικό τους από τις μεγαλειώδεις αντιδράσεις της εργατιάς. Οι Κύπριοι καπιταλιστές έχουν περισσότερη αυτοπεποίθηση. Είναι οι χωριάτες που πήραν θάρρος και πετάχτηκαν με τις ποίνες στο κρεβάτι. Είναι οι κλέφτες που φωνάζουν, όχι για να φύγει αλλά για να λουφάξει και να σιγήσει ο νοικοκύρης.

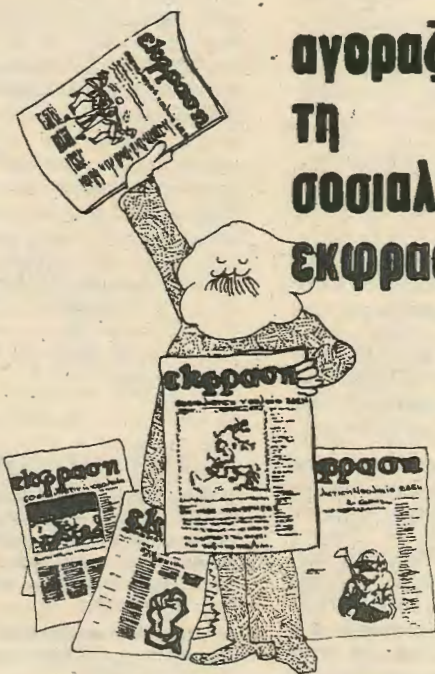
Δεν έχουν όμως κι άλλη διέξοδο. Για να βγουν από τα αδιέξοδα του καπιταλιστικού συστήματος για να διατηρήσουν και να επεξεργαστούν το

μέγεθος της εκμετάλλευσης πρέπει να χτυπήσουν το βιοτικό επίπεδο των εργαζομένων. Αυτό μπορεί να γίνει με πολλούς τρόπους. Πάγωμα μισθών, περικοπές στις κοινωνικές υπηρεσίες, ανέβασμα τιμών, φορολογίες κ.λ.π..

Στο πάγωμα μισθών δεν φαίνεται να τα πολυκαταφέρνουν τελευταία γιατί οι εργαζόμενοι δεν είναι διαθεσιμότητα να υποχωρήσουν άλλο μπροστα στην άνοδο του κόστους ζωής και των τιμών. Οι περικοπές στις κοινωνικές υπηρεσίες (παιδεία, υγεία, κοινωνική ευημερία) έχουν ήδη αρχίσει να μπαίνουν στο προσκήνιο αλλά δειλα-δειλα. Η φορολογία των εργαζομένων ξεσήκωσε τεράστιες αντιδράσεις. Με την ανεξέλεκτη άνοδο των

τιμών αναμένουν οι καπιταλιστές να κερδίσουν ανεξέλεχτα χωρίς να μπαίνουν σε άμεση σύγκρουση με τους εργάτες φορτώνοντας τους λόγους των αυξήσεων σε εξωγενείς παράγοντες - στα πετρέλαια (για όλα φταίει το πετρέλαιο) κ.λ.π.

Στα γαβγίσματα των αφεντικών της εργατικής τάξης της Κύπρου μια μόνο απάντηση μπορεί να δώσει. Την ολομέτωπη αδιάλλακτη, δυναμική, μαζική ταξική πάλη για τη διεκδίκηση ενός αξιοπρεπούς επιπέδου διαβίωσης που αν είναι - και είναι - ανίκανοι οι εργοδότες να παράσχουν ήρθε η ώρα του παραμερισμού τους ήρθε η ώρα της σχεδιοποιημένης οικονομίας με κεντρικό προγραμματισμό. Η ώρα του σοσιαλισμού.

αγοραζετε
τη
σοσιαλιστική
εκφραση

σοσιαλιστική

εκφραση

«ΜΕΤΩΠΟ ΕΘΝΙΚΗΣ ΣΩΤΗΡΙΑΣ»

Συνέχεια από τη σελ. 1

οι μικροαστοί (και οι αγρότες) από την εργατική τάξη, η τελευταία πρέπει να δείξει πως είναι ικανή και αποφασισμένη να κερδίσει. Κάτι τέτοιο μόνο η ενιαία δράση της αριστεράς στη βάση ενός επαναστατικού προγράμματος μπορεί να το προσφέρει. Οι δεξιοί πολιτικοί στους οποίους απευθύνεται η απόφαση του Π.Γ. δεν εκπροσωπούν τίποτε πέρα από τον εαυτό τους.

Το «ευρύ μέτωπο» είναι μια επικίνδυνη αυταπάτη για την εργατική τάξη. Την αναγκάζει να νερόσει

το πρόγραμμα και τις επιδιώξεις της χωρίς κανένα αντάλλαγμα. Με την οικονομική κρίση που έρχεται θ' αφήσει τους εργαζόμενους απροστάτευτους μπροστα στη πτώση του βιοτικού τους επιπέδου.

Μπροστα στην ΕΔΕΚ σαν κόμμα που εκπροσωπεί τα συμφέροντα της εργατικής τάξης, μπαίνει σήμερα αμείλιχτα το δίλημμα: Ή θα συνεχίσει τις καιροσκοπικές μανούβρες των τελευταίων μηνών σε μια απεγνωσμένη προσπάθεια να κερδίσει την χωρίς αντίκρουσμα συμμαχία μικροαστών πολιτικών ή θα

στραφεί τολμηρά προς την εργατική τάξη με ένα επαναστατικό σοσιαλιστικό πρόγραμμα. Ένα τέτοιο πρόγραμμα μπορεί να σπάσει την δυναμότητα του ΑΚΕΛ να επιβάλλει μια πολιτική υποταγής της εργατικής τάξης και θα κάνει δυνατή την προοπτική της συνεργασίας με την Τ/Κ εργατική τάξη, για τη μόνη διέξοδο στο Κυπριακό πρόβλημα — μια Σοσιαλιστική Κύπρο. Διαφορετικά η εργατική τάξη θα παραμείνει αποπλισμένη ιδεολογικά και η δεξιά θα επιβληθεί.

ΘΕΜΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Σοσιαλιστική Έκφραση
Τ.Κ. 5475 Λευκωσία
ΤΙΜΗ 75 μιλς
ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Για ένα χρόνο: 24 φύλλα.
Εσωτερικό: £2.600
Εξωτερικό: £
Ελλάδα: £4.500
Ευρώπη: £5.100
Αμερική: £6.500